

Міністерство освіти і науки України
 Національний технічний університет
 «Дніпровська політехніка»

МІБО
 Кафедра перекладу

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
кваліфікаційної роботи ступеню бакалавра

студента Шевцової Анастасії Андріївни

(ПІБ)

академічної групи ФЛв-15

(шифр)

напряму 6.020303 «Філологія»

спеціалізації _____

за освітньо-професійною програмою _____

на тему Політологічні новоутворення: способи перекладу з англійської на українську

(назва за наказом ректора)

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
кваліфікаційної роботи	доц. Бердник Л. В.			
розділів:				
Рецензент	доц. Висоцька Т.М.			
Нормоконтролер	доц. Бойко Я.В.			

Дніпро
 2019

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри
перекладу

_____ Введенська Т.Ю.

«_____» _____ 2019 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню бакалавра

студенту Шевцової А.А. академічної групи ФЛв-15
(прізвище та ініціали) (шифр)

напряму 6.020303 «Філологія»

спеціалізації _____

за освітньо-професійною програмою _____

на тему Політологічні новоутворення: способи перекладу з англійської на українську

затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від 19.04.2019 № 636-л

Розділ	Зміст	Термін виконання
Розділ 1	Новоутворення в мовній системі: загальна характеристика	25.12.18
Розділ 2	Аналіз англомовних політологічних новоутворень	02.05.19

Завдання видано _____ Бердник Л. В.
(підпис керівника) (прізвище, ініціали)

Дата видачі 15 жовтня 2018

Дата подання до екзаменаційної комісії 10 червня 2019

Прийнято до виконання _____ Шевцова А. А.
(підпис студента) (прізвище, ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. НОВОУТВОРЕННЯ В МОВНІЙ СИСТЕМІ: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	6
1.1 Причини утворення неологізмів.....	6
1.2 Визначення поняття неологізм.....	10
1.3 Класифікація неологізмів.....	14
1.4 Способи утворення неологізмів.....	17
1.5 Перекладацькі трансформації.....	25
Висновки до 1 розділу.....	35
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ АНГЛОМОВНИХ ПОЛІТОЛОГІЧНИХ НОВОУТВОРЕНЬ.....	37
2.1 Нова суспільно-політична лексика англійської мови: загальна характеристика.....	37
2.2 Специфіка способів утворення суспільно-політичних неологізмів.....	41
2.3 Аналіз способів перекладу суспільно-політичних неологізмів....	52
Висновки до 2 розділу.....	55
ВИСНОВКИ.....	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	59
ДОДАТОК.....	66

ВСТУП

Актуальність дослідження політологічних новоутворень, а саме способів їх перекладу з англійської мови на українську, пов'язана з постійним процесом утворення нових слів в англійській мові, в тому числі, в суспільно-політичній галузі, і необхідність їх перекладу на українську мову для забезпечення спілкування та інформування в україномовному суспільстві.

Об'єкт дослідження – англійські політологічні неологізми.

Предмет дослідження – способи утворення англійських політологічних новоутворень та способи їх перекладу на англійську мову.

Мета дослідження – дослідити способи утворення політологічних неологізмів, які найчастіше використовуються в англійській мові, та найбільш ефективні способи їх перекладу на українську мову.

Мета роботи досягається шляхом виконання наступних **завдань**:

- розглянути *неологізми* як мовне явище та дослідити їх основні характерні риси;
- дослідити класифікації англійських політологічних неологізмів з точки зору походження та способу утворення;
- з'ясувати способи перекладу англійських політологічних неологізмів на українську мову.

Методи дослідження - порівняльний аналіз зумовлюються метою та завданнями дослідження

Структура роботи складається з вступу, двох розділів, в яких виділено підрозділи; висновків до кожного розділу та загальних висновків, списку використаних джерел, рефератів українською та англійською мовами.

У загальній теорії перекладу займаються дослідженням неологізмів такі науковці, як Р. Будагов, Е. Ульман, Ю. Волошин, А. Харковська, І. Мурко, А. Баш, В. Березинський, О. Боярська, В. Гак, С. Єнікеєва, Ю. Жлуктенко, В. Заботкіна, Ю. Зацний, О. Клименко, Н. Котелова, Я. Левченко,

Л. Омельченко, А. Ребрій, О. Селіванова, Л. Бауер, Дж. Грін, Дж. Ейто, Дж. Кенон, Р. Фішер.

Апробація результатів дослідження. Основні результати результати роботи викладено на XIV міжнародному форумі студентів «Розширюючи обрії» (Дніпро, 2019): опубліковано тези «Political neologisms: ways of translating from English into Ukrainian» в збірнику форуму.

РОЗДІЛ 1. НОВОУТВОРЕННЯ В МОВНІЙ СИСТЕМІ: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Безперервний прогрес в усіх галузях людської діяльності, а особливо, в таких як наука, техніка, соціально – політична сфера, культура зумовлює постійну появу нових явищ, які потребують найменування та відтворення в мові. Мова є головним засобом спілкування та передачі інформації в суспільстві, тож повинна розвиватись та змінюватись в залежності від потреб суспільства та реальної дійсності, в якій вона існує [16, 22]. Для найменування всіх нових явищ в мові утворюються неологізми, і незважаючи на те, що колись утворення та існування неологізмів в мові колись вважалося «хворобою» мови, яка негативно впливає на її склад та якість, зараз вони вважаються невід’ємною умовою розвитку мови [16, 14].

1.1 Причини утворення неологізмів

Важливо розуміти, що ніхто не планує створення нових слів заради них самих. Нові слова виникають тоді, коли вже наявний лексичний склад мови не здатний задовольнити комунікаційні потреби суспільства, в якому функціонує мова [16, 22]. Суспільство звертається до мови з метою задоволення комунікаційних потреб, які диктує життя в ньому, тож мова реагує на такі запити постійними змінами, намагаючись встигати за появою нових понять та явищ, які потребують назви та обговорення. Для виявлення і розуміння змін в словниковому складі будь-якої мови, а особливо, появи нових слів в мові, використовується аналіз фактів історії країни та суспільства, в якому існує мова [3, 7]. Мова завжди повинна відповідати потребам суспільства та існувати в такому вигляді, щоб бути зручною для користування носіям певної мови. З появою нових явищ та предметів, які потребують назви, мова повинна

перебудовуватись, змінюватись, але так, щоб «залишатись собою». Іноді поява нових слів пов'язана не з зовнішніми потребами, а внутрішньомовними, це може бути виникнення нових асоціацій, уявлень, з метою усунення омонімії і т.д [16, 14]. Неологізми не тільки відображають зміни та появу нового в суспільстві, але і нові способи утворення та функціонування слів, які набувають поширення, граматичні зміни в будові мови [57]. Аналізуючи нові слова можна з'ясувати як суспільство використовує граматичні ресурси мови, які стають неактуальними, та які нові тенденції використання граматичних правил організації мови з'являються, та чим це можна пояснити [3, 8].

Політичні, історичні події, конфлікти між країнами, націями завжди стають результатом посилення національної свідомості, і разом з тим значення, яке надається національній мові, і ставлення до іноземного впливу на мову сприймається в такому випадку негативно. Через це існує явище пуризму – боротьби за «чистоту» мову від слів іноземного походження. В такому випадку посилюється процес утворення нових слів за рахунок використання власних ресурсів мови, словотворчих моделей, які існують в мові. Не завжди це явище має позитивний вплив на мову, так як може не сприйматись мовцями. Слова, утворені в результаті спроб відійти від слів іноземного походження відчуються штучними, і не можуть закріпитись в мові через відсутність міцних асоціацій з предметом чи явищем, яке називають. До того ж, існування розповсюдженого та широковживаного слова – запозичення може сильно заважати закріпленню власного мовного неологізму в суспільстві [37, 168].

Будь яке новоутворене слово проходить декілька стадій: соціалізації (прийняття його в суспільстві) та лексикалізації (закріплення в мовній системі). Спочатку слово сприймається певною групою людей, які розповсюджують його в суспільстві. Такими посередниками зазвичай є журналісти, працівники засобів масової інформації, вчителі та викладачі. Нове слово починає з'являтися в засобах масової інформації та звідти сприймається широкими колами носіїв мови. Потім відбувається процес лексикалізації, і слово починає

широко використовуватись соціумом. Кожне нове слово має певні ситуації, в яких їх частіш за все використовують, або навпаки, ситуації, в яких їх застосування неприйнятне.

На стадії лексикалізації мовної одиниці її заносять до словників, це може бути загальний словник з відокремленим розділом «нові слова», або словник нових слів. Різні суспільні інститути, організації займаються фіксуванням появи нових слів та питанням їх збереження, розповсюдження та закріплення в свідомості суспільства, правильного використання та подальшого розвитку [40].

Згідно з *Global Language Monitor* (Всесвітня організація моніторингу мов) [62], щороку в англійській мові з'являється 1000 нових слів, але це тільки вершина айсберга. Насправді, нових слів в рази більше, приблизно п'ять з половиною тисяч, але тільки тисяча або трохи менше набувають загального вжитку і входять до загального словникового складу мови, і тому фіксуються у друкованих а електронних виданнях словників, які фіксують появу неологізмів. 10 червня 2009 року англійська мова досягла 1 000 000 слів в своєму лексичному складі. На 1 січня 2017 року в ній налічувалось 1 041 257. Майже 42 тисячі слів за 8,5 років. Приблизно кожні 98 хвилин створюється нове слово, і 14.7 нових слів на день [62].

На даний момент утворюється так багато нових слів в англійській мові, що офіційні сайти видань словників навіть обирають «слово року» - слова, які найчастіше використовувались, або знову набули популярності, які мають визначальне значення саме для цього року, відбиваючи певний характер подій або суспільного настрою в цей рік.

Спостереженням за появою нових слів в англійській мові та їх фіксацією, окрім Всесвітньої організації моніторингу мов займаються також багато видавництв, які спеціалізуються на упорядкуванні та видавництві словників англійської мови, а саме словники видавництв Оксфорд, Лонгмен, Маріам – Вебстер, Кембридж та ін.

Словник Барнхарта становить одне з найкращих джерел для спостереження за утворенням нових слів. Тільки за два останні десятиліття, в двох виданих словниках Барнхарта, зафіксували 10 000 нових значень та слів. Перевага словника Барнхарта полягає в більш оперативному реагуванні на появу нових слів та значень. Так, Оксфордський університет заносить слово до словнику тільки тоді, коли слово залишається у використанні на протязі 5 років, для занесення у словник Барнхарта цей строк в п'ять разів менший [14, 172].

Поява нового слова є результатом боротьби двох тенденцій – розвитку мови та її зберігання. При цьому, поява нового слова не завжди викликана прямими потребами соціуму в новому значенні. Зміни торкаються навіть тих предметів і явищ, які вже давно існують, модернізуючи їх, забезпечуючи їх новими властивостями, функціями, створюючи нові асоціації, пов'язані з ними, і в зв'язку з цим може викликати потреба в новій назві для предметів, які вже давно існують і мають назву [57].

З розвитком Інтернету немає нагальної потреби видавати словники кожного року для того, аби зафіксувати нові слова. Сучасні он-лайн – сайти словників своєчасно фіксують всі виникаючі нові слова, розглядають випадки та частотність, сфери їх застосування, а також, тривалість періоду їх застосування. Зручність сайтів в тому, що вони фіксують всі нові слова, не залежно від того, чи ввійшли вони до загального словникового складу мови, і чи залишилися в ужитку через деякий час. В друкованих виданнях містяться лише ті одиниці, що перевірені часом, і стали загальноновживаними або часто вживаними в певній соціальній групі.

Постійний та стрімкий розвиток науки, техніки, культури, суспільні рухи та політичні події призвели до того, що мовознавці називають «неологічним вибухом», тобто появи великої кількості нових слів, які використовуються великою кількістю людей, та призводять до змін в словниковому складі мови та способах її функціонування. Поява великої кількості нових слів викликає потребу в їх детальному аналізі та дослідженні [2, 9].

1.2 Визначення поняття *неологізм*

Мова слугує комунікаційним потребам мовців, які нею користуються, тож логічно, що вона змінюється в залежності від ситуації та потреб суспільства, в якому вона функціонує. Основною одиницею мови є слово, тож саме через лексику можна найкраще прослідкувати зміни в мові, і відповідно в суспільстві. Слово - це основна одиниця мови, яка містить традиційно закріплений об'єм інформації та слугує для формування думки та передачі повідомлення в складі речення [9, 50]. Поява нових слів, неологізмів, спричиняється необхідністю мови виконувати основні функції слова – формування думки (уявлення про предмет, який воно називає) та передачі повідомлення про нього. Не дивлячись на це, дати однозначне визначення неологізму дуже складно. О.О. Селіванова у термінологічній енциклопедії “Сучасна лінгвістика” надає доволі повне та об'ємне визначення неологізму: “Неологізм – слово чи сполука, використані мовою в певний період на позначення нового або вже наявного поняття в новому значенні, що усвідомлюється носіями мови” [45, 417]. Але це визначення не розкриває всіх особливостей неологізмів. Основними характеристиками неологізмів є новизна їх форми або значення для певного часового відрізка. Однією з визначних рис неологізмів є хронологічна екстралінгвістична інформація, яку вони містять. Це інформація про те, які мовні тенденції були популярні в певний період часу (момент створення неологізму), яку можна дізнатись, проаналізувавши неологізм. Неологізмами можуть сприйматись слова, які вже давно існували в мові, але використовувались лише обмеженим колом мовців (спеціалістами різних професій, в вузьких галузях суспільно - політичних наук, культури, мистецтва і т.д.), але під впливом соціальних змін набули широкого розповсюдження і набули широкого вжитку. Універсальний словник української мови визначає неологізм як: «слово чи мовний зворот, що недавно з'явилися в мові для позначення нового або вже усталеного поняття, предмета

тощо» [33, 496]. А за визначенням О.С. Кубрякової, неологізм – це “нове слово (стійке словосполучення), що відповідає потребам спілкування, нове за значенням і за формою (або лише за значенням, або лише за формою), що було створене за словотворчими законами даної мови або запозичене з іншої мови і що сприймається носіями даної мови в якості нового протягом певного часу” [32, 35]. Неологізми мають багато особливостей, і необхідність лаконічно та чітко вмістити всі їх в одне визначення доволі складно. На думку В.А. Гладкої, неологізми: «це слова або стійкі словосполучення, нові за значенням або за формою і за значенням, створені за останні 10-20 років за словотворчими законами даної мови, або запозичене з іншої мови за потребами суспільства, або яке перейшло з пасивного складу мови, яке сприймається носіями взятого мовного суспільства як нове і зафіксоване в словнику нових слів» [11, 172].

Для дослідження неологізмів існує окрема наука – неологія. Неологія – наука про неологізми. Основні проблеми неології:

- 1) знайти способи виявлення та дослідження нових слів;
- 2) виявити причин появи неологізмів (соціальних, наукових, політичних і т.д.);
- 3) вивчити моделі утворення неологізмів;
- 4) дослідити їх застосування в різних соціо професійних групах;
- 5) встановити сфери застосування нових слів.

Однією з центральних проблем неології є визначення терміну «неологізм».

До неологізмів часто відносять не тільки слова, що утворились в певний період часу у відповідь на потребу соціуму, але і мовні тенденції, які з’являються в суспільстві, тобто фонетичні зміни, граматичні, синтаксичні та ін. [12, 175].

Від слів, що вже ввійшли до загального або основного складу мови неологізми відрізняються своїм особливим зв’язком з часом, який закріплюється в свідомості соціуму. В мовознавстві новими словами називають

ті, які з'явилися в мові після певного періоду, який вважають за вихідну точку. Так, можна вважати вихідною точкою появи неологізмів будь який період в історії, зазвичай використовують початок індустріалізації, через стрімкий розвиток техніки, науки та суспільства і появу нових слів для позначення нових суспільних явищ та предметів. Ще є випадки, коли за точку відліку беруть кінець Другої світової війни і інші історичні події, більш сучасні в свідомості суспільства, наприклад винайдення комп'ютерів, Інтернету, соціальних мереж, нове тисячоліття.

Суспільно-політична галузь розвивається надзвичайно швидко, реагуючи на всі зміни в суспільстві, тож не дивно, що вона постійно поповнюється новими словами, для позначення нових явищ та для відображення нових значень вже існуючих слів. Суспільно-політична лексика не лише віддзеркалює "картину світу" та є вираженням суспільної свідомості, але й, маючи відносну самостійність, здатна впливати на виникнення суспільних уявлень і поглядів людини, формувати її суспільну свідомість [48]. Суспільно-політична лексика – це частина лексичної системи мови, в якій особливо виразно відображені соціальна структура суспільства, світоглядні погляди носіїв мови, способи організації суспільного життя країни, в якій функціонує мова, а також інших держав. Функціонування та розвиток цієї підсистеми іноді прямо, а частіше опосередковано, виражають широкий спектр суспільних процесів. У деякі періоди життя суспільства тут в історично короткі проміжки часу відбуваються такі зміни, які в інших лексико-семантичних підсистемах розтягуються на століття. Але навіть у відносно стабільні періоди життя соціуму суспільно-політична лексика постійно розвивається та оновлюється [11, 4]. У мовознавстві існує чимало визначень суспільно-політичної лексики. Найбільш розгорнуте визначення суспільно-політичної лексики дає І.Ф. Протченко, який тлумачить дану лексику як „частину словника, яку складають назви явищ та понять зі сфери суспільно-політичного життя, тобто зі сфери політичної, соціально-економічної, світоглядно-філософської” [36]. Та все ж деякі лінгвісти

пропонують уточнити це визначення, зазначивши, що мова йде про лексику в тому вигляді, у якому вона функціонує поза науковими текстами та сферою спілкування вузького кола фахівців [10, 26].

І.В. Холявко пропонує дещо розширене та узагальнене визначення: „суспільно-політична лексика – неоднорідна за складом макроструктура одиниць різного походження, спрямованих ідеологічно та спеціалізованих лексично, семантично і фразеологічно для вираження понять із галузі суспільного, політичного, соціального, економічного, морально-етичного життя соціуму”) і вважає доцільним при віднесенні слова до суспільно-політичної лексики враховувати такі критерії: 1) наявність спеціальних ремарок у тлумачних словниках; 2) наявність пояснень або дефініцій слів у довідковій літературі – галузевих енциклопедіях, термінологічних словниках, загальнополітичних довідниках; 3) частотність використання, функціональне навантаження лексеми (при відповідній поняттєвій співвіднесеності); 4) урахування контекстуальних значень мовних одиниць, які не входять до термінологічних словників і довідників, а також характеру їхніх суспільно-політичних ілюстрацій [54, 7].

1.3 Класифікація неологізмів

Класифікація неологізмів може здійснюватися на основі різних критеріїв. Для класифікації соціально політичних неологізмів використовують такі критерії, як походження, причина утворення, спосіб утворення, та власне класифікація видів соціально-політичної лексики, до якого належить неологізм.

Найзагальнішим способом класифікації неологізмів є виділення власне мовних та авторських, індивідуально-стилістичних неологізмів.

Авторські, індивідуально-стилістичні неологізми створюються письменниками для особливих потреб вираження образності в тексті. Такі неологізми прикріплені до контексту, і мають автора. Вони можуть бути створені з метою надання тексту свіжості, оригінальності. Іноді письменники створюють неологізми, які використовують не в одному творі, а декількох, з метою створення власного стилю, як деталь, яка відрізняла б їх стиль від інших письменників. Авторські неологізми, якщо вони утворені по продуктивним моделям словотворення, існуючим в мові, називають потенціальними словами. Це за умови, якщо вони привернуть увагу читачів, суспільства, і приживуться в свідомості суспільства, будуть активно використовуватись ним [19, 170]. Прикладами авторських неологізмів є такі новоутворення з роману Рассела Гобана «Рідлі Вокер», як: *Puter Leat* – правителі з минулого, *clevverness* – втрачена влада. Норман Мейлер вигадав слово *factoid* – сумнівна, неперевірена інформація, Вільям Гібсон вигадав термін *cyberspace* – кіберпростір, а Джон Мілтон – *lovelorn* – людина, що страждає від безнадійного кохання. Але таких слів в суспільно – політичній лексиці буває дуже мало, зазвичай, це якісь експресивні вирази, використані політиками в мовленні, які стають їх фірмовим виразом [34, 102].

Мовні неологізми утворюються за мовними законами, які існують в мові, та використовуються суспільством, або певною її частиною, не мають індивідуального автора (*carryback* – перенесення збитків на більш ранній

період). В.І. Заботкіна виділяє лексичні та семантичні новоутворення. Лексичні неологізми – абсолютно нові слова як за значенням, так і за звучанням. Семантичні неологізми – вже давно існуюче в мові слово набуває нового значення [16, 18].

В залежності від походження неологізмів виділяють новоутворення, що виникли безпосередньо в англійській мові, та запозичення з інших мов.

Щодо виділення неологізмів за причиною їх появи, то причиною змін в мові є зміна в співвідношенні між предметом, який визначається, та формою означення (словом). На думку В. Г. Гака, існує чотири базових варіанта змін в системі найменування (в лексичному складі мови):

- 1) використання вже існуючого слова для найменування нового явища або предмета;
- 2) утворення нового слова для визначення нового явища або предмета;
- 3) введення нової назви для явища або предмета, яке вже має назву;
- 4) припинення використання мовної одиниці у зв'язку з втратою нею своєї актуальності.

В.І. Заботкіна пропонує таку класифікацію нової лексики (неологізмів) за причиною її появи:

- 1) неологізми – нові по формі та змісту слова;
- 2) трансформації, які поєднують новизну форми слова зі значенням, яке вже передавалось раніше іншим словом;
- 3) семантичні неологізми, або переосмислення. Випадки, коли нове значення передається словом, яке існує вже давно [16, 17].

К.Т. Баранцев пропонує таку класифікацію способів утворення неологізмів:

1. вживання існуючих у мові слів у новому значенні, якого вони набувають в результаті змін в суспільній свідомості;
2. афіксальний спосіб творення нових слів;
3. утворення неологізмів шляхом словоскладання;

4. запозичення з інших мов [3, 36].

Суспільно-політична лексика – відкрита система, яка постійно поповнюється новими одиницями. Поповнення суспільно-політичної лексики здійснюється за рахунок утворення нових слів суспільно-політичного характеру та шляхом набуття словами, що вже існували в мові, нових значень. Суспільно-політична лексика однією з перших реагує на зміни в суспільстві, й поповнюється у відповідності з появою нових реалій або понять, та потреб суспільства [48].

Саме в цій галузі утворюється найбільша кількість неологізмів, які швидко набувають розповсюдження та активно використовуються суспільством. Суспільно-політичну лексику умовно можна розділити на такі підгрупи:

1. назви чиновників, відомств, територій;
2. назви політичних партій, політичних рухів, ті їх учасників;
3. термінологія політичних подій та політичних процесів [12, 90].

С. Лук'яненко виділяє більш детальні семантичні групи суспільно-політичної лексики, а саме:

- державна влада та місцеве самоврядування, форми правління, представники влади та їх діяльність;
- адміністративно-територіальний поділ країни;
- знаки й символи держави;
- прибічники, супротивники тієї чи іншої форми державного правління;
- офіційні та неофіційні назви партій, політичних об'єднань, передвиборчих блоків, парламентських фракцій;
- назви людей за їх належністю до партій, блоків, рухів, участю в партійно-політичному житті, за політичними переконаннями;
- найменування політичних учень, систем, ідейних напрямків і доктрин;
- характер діяльності політичних організацій і партій, методи й форми партійної роботи та боротьби;

- поняття міжнародного права;
- міжнародні організації, їхні представники та діяльність;
- міжнародні й регіональні конфлікти, тероризм;
- назви громадських організацій, об'єднань, рухів, осіб і процесів пов'язаних з ними;
- класи, прошарки, групи суспільства та їхні представники;
- назви, пов'язані з соціальним та національним гнітом, визвольним рухом, класовою та національною боротьбою;
- явища, пов'язані з військовими, міжетнічними та міжконфесійними конфліктами;
- прибічники/супротивники видатних суспільних діячів;
- екологічні проблеми;
- термінологія суспільно-політичних наук [36].

1.4 Способи утворення неологізмів

В залежності від способу утворення неологізмів К.Т. Баранцев пропонує таку їх класифікацію:

- 1) семантичні неологізми – слова, що вже давно існують в мові набувають нового значення в результаті змін в суспільній свідомості;
- 2) морфологічні неологізми;
- 3) запозичення з інших мов [3, 36].

Семантичні неологізми утворюються у зв'язку з формуванням нових значень для вже існуючих слів. Це може відбуватись по різному, а саме:

- 1) слово повністю змінює своє старе значення, і вже не вживається і не асоціюється зі старим значенням;
- 2) слово набуває нового значення, яке використовується і сприймається в певних ситуаціях, не втрачаючи значень, які мало до цього.

Більш розповсюдженим є другий варіант, коли слово розширює коло своїх значень. Семантичні неологізми є дуже популярним способом утворення сленгу. В семантичних новоутвореннях спостерігається тенденція до утворення абстрактних значень слова, розширення значень слів [16, 18]. Приклади семантичних неологізмів: слово *repeater* має значення – той, хто повторює; магазинна гвинтівка; посилювач і т.д. Відносно нещодавно з'явилося нове, політичне визначення цього слово, яке вже встигли зафіксувати в словниках, а саме - виборець, який вже декілька разів незаконно голосує на виборах. У одного й того ж слова може з'являтися не одне нове значення. Так, наприклад, англійське слово *black-out* спочатку означало – вимкнення світла з залі та на сцені театру. В період Другої Світової війни *black-out* почали використовувати для позначення затемнення під час протиповітряної оборони. Останнім часом це слово набуло ще одного значення в політичній лексиці. Нове значення *black-out* використовується для позначення того, що не підлягає обговоренню або розголошенню, це – політичне табу. Знання інших значень слова – неологізму може допомогти перекладачеві при з'ясуванні його значення в контексті.

Морфологічні неологізми утворюються на основі тієї лексичної та словотворчої бази моделей, які вже існують в мові, тож існуюча мовна система накладає певні обмеження на утворення нових слів [16, 22]. Серед способів утворення морфологічних неологізмів виділяють афіксацію, словоскладання, конверсію, скорочення (аббревіація, акроніми, усічення, злиття).

У словнику О.С. Ахманової подається наступне визначення афіксації: «афіксація або прогресивна деривація – це процес, який полягає в приєднанні афіксів до кореня чи основи слова» [13, 37]. Для правильного розуміння слів, утворених способом афіксації, необхідно вміти правильно виявляти основу або корінь слова, та афікси, які воно містить. Процес деривації (утворення слів афіксальним способом згідно з продуктивними моделями, притаманними мові) залежить від продуктивності слова, може відбуватись трьома різними способами: шляхом приєднання префіксів (префіксальний спосіб), суфіксів

(суфіксальний спосіб) і одночасно префікса і суфікса (префіксально-суфіксальний спосіб) до основ різних частин мови [3, 129].

Афікси англійської мови за походженням поділяються на дві категорії:

1) афікси, утворені в самій англійській мові на різних етапах її розвитку (*under-*, *out-*, *-er*, *-hood*, *-dom*, *-ness* і т.д.);

2) іншомовні – запозичені з інших мов в процесі тісної взаємодії в різні часи (з французької, німецької, латинської, грецької, іспанської та ін. мов).

Частіш за все відбувається так, що всі афікси колись були самостійними словами і приєднувались до інших слів, стаючи частиною складного слова. Але поступово ці слова набували функцій модифікатора значення, втрачаючи власне значення, і перетворювались на афікси. Слова, утворені способом афіксації (додаванням суфіксів, префіксів) зазвичай залишаються в межах тієї ж лексичної категорії, до якої належить корінь слова, до якого їх додано: *to do* – *to undo*, *to light* – *to relight*, *smoker* – *non-smoker*, але в певних випадках афікси можуть змінювати приналежність слова до частини мови. Зокрема, слова, утворені шляхом префіксації, можуть приєднуватись до основного словникового складу мови як самостійні слова: *dislike*, *unrest*, *unhappy* [3, 70].

Словоскладання – утворення нових слів шляхом поєднання двох або більше основ. Це один з найпродуктивніших способів утворення нових слів в усіх індоєвропейських мовах.

Способи утворення складних слів:

- морфологічний – спосіб, за якого елементи складного слова об'єднуються з допомогою сполучних частинок;

- синтаксичний – елементи складного слова сполучаються як вільні словосполучення і зберігають живі синтаксичні зв'язки між собою, в той же час утворюючи єдине ціле (*stay-at-home* - домосід). Це один з найпопулярніших способів словоскладання в сучасній англійській мові. В українській мові він не має широкого вжитку;

- нейтральний – коли елементи об'єднуються в єдине слово без морфологічних елементів і є незалежними з точки зору синтаксису (*sand-paper* – наждачний папір) [3,75].

Конверсія – безафіксальний спосіб творення слів, коли від іменника (прикметника, чи іншої частини мови) утворюється нове слово (дієслово), з іншою дистрибуцією, з іншою парадигмою без будь-яких словотворчих афіксів. В англійській мові кількість слів, які можуть вживатись у функції кількох частин мови надзвичайно велика [6, 25]. Поширення конверсії в англійській мові до певної міри може пояснюватись недостатньою кількістю продуктивних словотворчих афіксів в англійській мові. Слова, утворені шляхом конверсії, набувають всіх форм словозміни тієї частини мови, до якої вони належать. Так, дієслова утворені від іменників мають повну дієслівну відміну.

Способом конверсії найчастіше утворюються дієслова від іменників, припускається, що майже від кожного іменника можна утворити дієслово: *blacklist – to blacklist, daydream – to daydream, stage manager – to stage manage*. Випадки утворення іменника від дієслова відбуваються значно рідше: *to burn – a burn, to round – a round, to cry – a cry*.

Слова, утворені шляхом конверсії, можуть розширювати або звужувати свої значення, утворювати нові слова шляхом афіксації, ставати більш уживаними, і часто трапляється, що плутають вихідне та похідне слова через різницю в їх розповсюдженні [43].

Скорочення – це тип словотворення, коли частина скороченого слова означає по суті теж, що і повне слово. Частина скорочених слів настільки відокремлюється від початкової форми слова, що вони починають вживатись окремо і в значеннях, що відрізняються один від одного, вважаються різними, не пов'язаними між собою словами. Але більшість скорочень зберігає асоціацію з вихідним словом. Виділяють чотири види скорочень: усічення, злиття, аббревіатури та акроніми [24, 32].

Апокопи (слова, утворені способом усічення) є найбільш уживаним способом скорочення слів (мається на увазі опущення кінцевої частини слова, цілої морфеми): *demo(nstration)* – демонстрація, показ; *assi(stent)* – помічник; *bundes(wehr)* – ліга, *anchor(man)* – оглядач новин, який координує теле- чи радіопроекти. Усічення слова часто зустрічається в розмовній мові: *During the time he was at school he lived in a dorm (dormitory)*. Таким же способом скорочуються: *doc (doctor)*, *champ (champion)*, *mech (mechanic)*, *fed (federal)*, *med (medical)* та ін. Більшість апокопів (усічень) вживають в розмовному стилі мовлення або як професійні синоніми до своїх початкових форм, і вживаються як синонім. Бувають випадки, в яких скорочення повністю витісняють повну форму з ужитку.

Телескопія (злиття) – спосіб словотвору способом поєднання двох частин різних, вже існуючих, слів, або одного повного слова і частини іншого, внаслідок цього процесу утворюються неологізми, які називають телескопізмами (інші назви для таких одиниць – зрощення, злитки, контамінації, слова-гібриди тощо). Утворення телескопізмів проходить в два етапи: спочатку усікаються основи одного або двох слів, а потім вони складаються [55].

Найбільш відомі телескопізми, які перейшли в статус інтернаціоналізмів, є: *modem*, *motel*, *smog*, *spam*, *transistor*. *Blacklisting (to blacklist)* – занесення до чорного списку, *witch-hunt* – переслідування прогресивних особистостей, полювання на відьом. У випадку, коли слова, що об'єднуються, закінчуються та починаються на одну й ту ж голосну або приголосну букву, одна з них опускається: *cinemactor* – кіноактор, *cinemadict* – постійний відвідувач кінотеатру та ін.

Телескопію часто використовують для найменування складних понять. В англійській мові, для позначення телескопії використовують спеціальне слово *franken-word*, яке складається частини слова *Frankenstein* та слова *word* [15].

Абревіатури – це складноскорочені слова, що утворюються внаслідок абрєвіації – утворення з перших літер або з інших частин, слів, що входять до складу назви чи поняття. Часто їх відносять до сленгу, особливо в рамках тенденції використання мобільного зв'язку та листування, постійно використовують нові скорочення: *2G2BT (too good to be true)* – занадто добре, щоби бути правдою, *2moro (tomorrow)* – завтра, *2day (today)* – сьогодні, *BD або BDAY (birthday)* – день народження, *2nite (tonight)* – ввечері, *4ever (forever)* – назавжди, *AFAIK (as far as I know)* – наскільки я знаю.

Основний вид абрєвіатур – ініціальний, в якому використовуються лише перші літери слів, що утворюються складноскорочене слово: *UNO (United Nations Organization)* – ООН, *UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)* – ЮНЕСКО.

Головними причинами, що спричиняють утворення скорочень, зокрема в соціально-політичній сфері, є прагнення до лаконічності та компактності вигляду повідомлення, або зручність вживання абрєвіатури замість повної форми в усній формі спілкування. Скорочення слів відбувається за внутрішніми законами функціонування мови, з врахуванням її особливостей. Надмірне вживання скорочень викликає певні проблеми через існування великої кількості омонімів, які зазвичай потребують уточнення для правильного розуміння їх значення [3, 98].

Дуже часто в пресі зустрічають авторські скорочення, в такому випадку розшифрування слід шукати в самій статті. Зазвичай, в таких випадках, при першому згадуванні термін або назва приводяться в статті повністю, а далі використовуються лише скорочення.

Акроніми, за визначенням Д. Крістала, слово, яке створене від початкових букв складного слова, що вимовляється за алфавітом або за правилами орфоепії, і пишеться одним словом без крапок між літерами [59, 122]. Акроніми сприймаються як самостійні слова, які мають певні граматичні характеристики, вони закріплюються в мові і стають узувальними словами.

Акроніми слід відрізняти від абревіатур, але вони можуть складатися не лише з перших літер слів, але і з частин слів або їх повних форм: *Quango* (*quasi-autonomous non-governmental organization*) – адміністративна одиниця, яка пов'язана із урядом, але не є урядовою організацією, *Care package* (*care – Cooperative for American Remittances to Europe*) – пакети гуманітарної допомоги.

Англійська мова містить багато запозичень з інших мов, які асимілювались в неї в результаті історичних процесів, таких як спроби завоювання, війни, технічний розвиток, політичні події, культурні явища та ін. Дані процеси в мові відбуваються у вигляді схрещування мов, іншими словами – одна мова активно впливає на іншу в результаті тісної взаємодії людей, які нею спілкуються. Це тривалий та повільний процес, в результаті якого одна з мов вбирає значну кількість лексичних одиниць іншої мови. Жодна з мов не втрачає своїх граматичних особливостей, не змінює внутрішні закони розвитку мови, лише насичується лексикою іншої мови [37, 186].

Англійська мова належить до германської групи мов, але в процесі історичних подій її словниковий склад значно збагатився за рахунок романських мов, що, однак, не мало значного впливу на її граматичну будову. Нові слова запозичуються до англійської мови в результаті торгівельних, політичних, культурних взаємодій, якщо вони мають велике значення, називають явища та предмети, яким немає аналогів в англійській мові. Часом ці слова зберігають своє значення на протязі тривалого часу і входять до основного словникового складу мови, зберігаються в загальному словниковому складі, або швидко втрачають свою значення, зникають з ужитку або змінюють значення [37, 180].

Англійська мова є полінаціональною, тобто її використовують в багатьох країнах світу, в тому числі як державну та національну мову. Через віддаленість знаходження носіїв англійської мови з'явилося таке явище, як територіально марковані лексичні одиниці. Тобто лексика англійської мови, яка

використовується в певній території. Такі одиниці мають тенденцію поширюватись серед інших носіїв англійської мови, приймаються ними до їх активного словникового складу, і тоді відбувається внутрішньомовне запозичення слів в англійській мові. Внутрішньомовні запозичення відбуваються з метою називання реалій різних англійськомовних країн в загальному англійськомовному середовищі [25].

Запозичені елементи підлягають адаптуванню до умов фонетичної, граматичної, семантичної і графічної систем мови-реципієнта. Ступінь асиміляції лексичної одиниці може варіюватися: від повного її несприйняття до повного її включення до мовної парадигми, тобто повної граматичної інтеграції слова, що залежить від певних екстралінгвальних та лінгвальних чинників. Певні іноземні слова зберігають риси свого іншомовного походження у вигляді звукових, орфографічних, граматичних і семантичних особливостей, які не є притаманними правічним словам мови-реципієнта. Вони позначають властиві іншому народу і країні поняття та залишаються у вигляді екзотизмів в англійській мові [50, 46].

Серед запозичень особливо виділяються варваризми та ксенізми. Ксенізми – мовні одиниці, які відображають особливості побуту країни, з мови якої запозичується слово (*sari, sombrero, shah, rajah, shelk, toreador*).

Різниця між варваризмами та ксенізмами в тому, що варваризми мають синоніми в мові, яка запозичує їх (*audio, ciao, affiche, adlibitum*), а ксенізми називають явища та предмети які не мають аналогів в країні, яка запозичує їх в свою мову. Характерно, що на сучасному етапі розвитку мови запозичення не витісняють англійських назв для явищ, які називають запозичення, а доповнюють їх, розширюючи семантичний ряд та лексичний склад мови [7, 56].

Англійська мова звичайно продовжує збагачуватись шляхом запозичення слів з інших мов, але значно менше ніж раніше. З «приймаючої» мови вона перетворюється на мову, з якої запозичують слова інші мови, у зв'язку з широким використанням та розповсюдженням англійської мови. Англійська

мова набула статусу *Lingua franca* (міжнаціональної мови, мови спілкування) XXI століття. Основними джерелами для запозичень є найменування культурних явищ в інших країнах, суспільно-політичні явища, повсякденне життя (одяг, їжа, спорт та ін.) та науково-технічний розвиток. Основними джерелами для запозичень с соціально – політичній сфері є слова, що відносять до соціально-політичних явищ, процесів, учасників суспільно-політичних рухів та ін [12, 84].

1.5 Перекладацькі трансформації

Переклад неологізмів здійснюється шляхом використання лексичних трансформацій. Згідно з визначенням В.С. Виноградова «Лексичні трансформації – це прийоми логічного мислення, за допомогою яких розкривається значення іноземного слова і в контексті з'ясовується його значення, яке не співпадає з словниковим» [8, 45]. Лексичні трансформації поділяються на два види. Перший – лексичні трансформації пов'язані з зовнішньою формою слова, другий – лексико-семантичні модифікації, пов'язані з трансформацією внутрішньої форми слова, тобто його семантики [21, 46]. У своїй книзі „Теорія перекладу” В.Н. Комісаров виділяє такі типи лексичних трансформацій, що застосовуються у процесі перекладу:

- 1) транскрипція і транслітерація;
- 2) калькування;
- 3) лексико-семантичні заміни: генералізація, конкретизація, модуляція, експлікація, адаптація, компенсація, ампліфікація;
- 4) антонімічний переклад.

До власне лексичних трансформацій відносять перекладацьку транскрипцію та транслітерацію, калькування.

Транслітерація полягає в передаванні літер англійської мови відповідними їм літерами української мови, наприклад: *blog* – блог [16, 157]. Фактично тут відбувається запозичення. Запозичене слово стає фактом мови, до якої її запозичено, слугуючи еквівалентом зовнішньо ідентичного з ним іноземного слова. Цей спосіб перекладу є одним з найдавніших, і відомий ще з до письмових часів, і продовжує відігравати важливу роль і в наш час. Щоправда, використання цього способу зараз сильно обмежено, це пов'язано з мовною політикою, тенденцією пуризму в українській мові. Спосіб транскрипції полягає в передачі українськими літерами звучання слова в англійській мові, а не його орфографічної форми, наприклад: *interface* — інтерфейс, *notebook* — ноутбук та ін. Найбільш вживаним в перекладі є транскрипція зі збереженням деяких елементів транслітерації. Оскільки фонетичні та граматичні системи англійської та української мов відрізняються, передача форми іноземного слова на українську завжди умовна. Розробляються спеціальні правила відтворення звукового складу слова англійської мови. Відмічаються випадки, коли слід використовувати правила транслітерації та виключення з правил, прийняті в наш час. Спосіб транслітерації або транскрипції слід використовувати як найобережніше при перекладі, адже саме він призводить як до втрати цінності слова, так і до співіснування в мові кількох перекладів одного й того ж слова, що є небажаним. Наприклад, *punk* – панк, *ombudsman* – омбудсмен, *skinhead* – скінхед [38, 115].

Спосіб калькування полягає в заміні складових частин, морфем або слів (в випадку стійких словосполучень) одиниці оригіналу її лексичним еквівалентом в мові перекладу, наприклад *cyberstore* – інтернет - магазин. Суть калькування полягає в збереженні незмінної внутрішньої форми слів. Калькування передбачає існування двосторонніх міжмовних відповідників між елементарними лексичними одиницями, які і використовуються в якості «будівничого матеріалу» для відтворення внутрішньої форми слова, яке перекладається.

Калькування, як спосіб створення еквіваленту, схожий на буквальный переклад – еквівалент цілого створюється шляхом простого складення еквівалентів його складових частин. Таким чином можна встановити, що калькуванню підлягають тільки неологізми складного слова. Наприклад, слово *multicurrency* складається з слова *multi* та слова *currency*, обидва з яких окремо можуть бути перекладені як багато- (суфікс, який використовується для позначення великої кількості) та валюта, але при їх складенні виходить багатовалютний (наприклад, кредит); або *intertbank (market)* = *inter-* (між-) + *bank* (банківський) – міжбанківський (ринок). Нерідко під час перекладу калькування та транскрипція використовуються разом, наприклад: *transnational* – транснаціональний, *petrodollar* – нафтодолар. Так перекладають переважно еквівалентну лексику. Наприклад, *workaholic* – трудоголік, *antihero* – антигерой. У порівнянні з древньою англійською в сучасній англійській мові набагато менше кальок. Найбільш вживаними кальками є *dialogue of the deaf* (калька з французької мови *dialogue des sourds*) – дискусія, в якій опоненти не звертають уваги на аргументи один одного; *gliding time* (з німецької мови *Gleitzeit*) змінний графік (зазвичай використовується Великобританії); *photonovel*, з іспанської мови – *fotonovela* – фото роман (роман, як складаються з фотографій, зазвичай має вставки з діалогами, в стилі коміксів) [16, 52].

Не дивлячись на те, що слова, перекладені способом калькування мають певний недолік в якості буквализму, їх стислість та потенційна термінологічність робить їх дуже привабливими для використання в пресі та суспільно – наукових роботах. Наприклад: *air bridge* – повітряний міст, *shadow cabinet* – тіньовий кабінет, *nuclear umbrella* – ядерна парасолька, *brain trust* – мозковий трест, *Brown Berets*- коричневі берети [41].

В.Н. Комісаров підкреслює, що кожна мова має свою лексичну систему, яка містить в собі словниковий запас даної мови. Жодне слово не може існувати само по собі, і є частиною лексичної системи. Кожне слово має певне значення, і може мати більш широке вживання в одній мові, та мати більш

вужьке значення або навіть термінологічне вживання в іншій мові. До таких слів відносять інтернаціоналізми [27, 94].

В семантиці слова відображено суб'єктивне бачення світу носіїв мови. В основі кожного слова закладено певні особливості та характеристики, які можуть відрізнятися в різних мовах.

Різні характеристики, покладені в основу слова двох мовах, створюють перешкоди при спробах передачі стилістичних прийомів, які базуються на грі слів, і саме це стає першою причиною, чому перекладачі вимушені використовувати перекладацькі трансформації.

Друга причина, чому перекладачі вимушені застосовувати трансформації – різниця в смисловому об'ємі слова. Слова в одній з двох порівнюваних мов можуть мати більш вузьке або широке значення, або взагалі різні види лексичних значень [9, 122].

Різниця в поєднанні слів складає третю причину, яка утворює необхідність в лексичних трансформаціях. Норми вживання слів, прийняті в одній мові, можуть бути цілком неприйнятні, або нехарактерні для іншої мови. Згідно з Я.І. Рецкером, в кожній мові існує звичне використання слів, вироблені кліше (стандартні приклади використання слів, типові словосполучення та синтаксичні конструкції, а також загальні моделі мовленнєвої поведінки в певних ситуаціях), слова та словосполучення, які використовуються носіями цієї мови. Це не фразеологічні одиниці, вони не мають завершеності значення. Ці словосполучення не порушуються, якщо в них з'являються додаткові слова [42, 96].

Слід відзначити, що слова української мови мають більш конкретні значення, ніж слова англійської мови. Конкретизація завжди супроводжується диференціацією. Наприклад англійське слово *facilities* має надзвичайно багато значень, і встановити його точне значення поза рамками контексту дуже важко. Але в реченні *Is there a noil bubble? There are not enough facilities.* Перекладач може конкретизувати значення даного слова як нафтопереробні потужності, так

як у цього слова є наступні словникові значення: 1) виробниче обладнання; 2) виробнича потужність; 3) виробничі фонди, склади.

Прийом генералізації протиставляється прийомам конкретизації та диференціації. Він полягає в заміні конкретного загальним, видового поняття родовим.

На думку Я.І. Рецкера, необхідність генералізації може бути спричинена небезпекою викривлення значення при перекладі слова або словосполучення прямим словниковим значенням [42, 162]. Наприклад слово *dilute* в реченні *If a company dilutes its share sort he earnings on its shares, it increases the number of its shares that are available and so reduces the amount that each share will earn* може бути перекладено з допомогою генералізації як зменшення вартості, хоча словникові значення цього слова мають більш конкретні значення: розбавляти, розріджувати; послаблювати [34, 124].

Одне й те саме слово може підлягати диференціації (звуженню) та генералізації (розширенню) значення. Для передачі одного і того ж змісту засобами іншої мови зазвичай не має значення, якою формою слова буде виражено цей зміст. Предмет може бути замінений його ознакою, процес – предметом, ознака – предметом або процесом.

Іноді, згідно з К.Т. Баранцевим, доцільно використовувати нейтралізації. Невідповідність емоційних конотацій слів, які по всім іншим ознакам співпадають, може становити значні складнощі при перекладі. Порівняймо: *From the middle of May to the middle of June, the RTS index of Russian sticks dropped by about 30 percent. Three Oh. In a month.* – З середини травня до середини червня індекс російських акцій РТС впав приблизно на 30%. Три ох. За місяць. перекладачеві не вдалось зберегти емоційну конотацію виразу *Three Oh*. Справа в тому, що даний вираз виражає крайню ступінь подиву та жаху, викликаних раптовим падінням цін на акції. Автор наголошує значення тридцяти процентів, яке виражено числами три та нуль, британський варіант англійської мови передає «нуль» в мовленні як *Oh*, що також можна сприймати

як вираження подиву. Переклад же передає крайню ступінь пригніченості, так як «ох» в українській мові виражає печаль. В цьому випадку варто було використати прийом нейтралізації емоції [3, 189].

Емфатизацію вважають дуже ефективним способом перекладу, та його застосування може сильно вплинути на зміст комунікації, тож його слід дуже обережно використовувати, а в деяких випадках навіть використовувати протилежний спосіб нейтралізації емоційного компонента значення. Наприклад в реченні: *It is certainly an extraordinarily ambitious scheme* слово *ambitious* потребує використання способу емфатизації, так як вся стаття присвячена опису досягнень керівника масштабної індійської компанії та написана стилем, який повинен викликати повагу та захват у читачів. Тому переклад амбіціозний та негативні конотації, які має це слово, не підходить для перекладу цього речення. В перекладі автор обрав визначення грандіозний, адже воно допомагає досягнути бажаного ефекту: Цей, звичайно, грандіозний план [36, 106].

Функціональна заміна – складний спосіб перекладу, і застосовується він тільки в тих випадках, коли жодний з відповідників, запропонованих словником, не підходить тексту. Пошук функціональної заміни особливо актуальний при перекладі без еквівалентної лексики, яка не має відповідників у двомовних словниках. Частіше за все, це новоутворені слова, які ще не встигли зафіксувати в словниках, і позначають предмети та явища, невідомі в культурі мови перекладу («реалії»). Наприклад, *moonlight* має значення – підробляти, особливо вночі, без згоди головного роботодавця і без сплати податків. При перекладі на українську мову використовується формулювання – працювати по сумісництву, яке все одно не має ознаки нелегальності та секретності [44, 157].

Перекладацький коментар, на відміну від описового перекладу використовується прямо в тексті перекладу замість слова, яке перекладається, або поруч з ним для роз'яснення значення прямо в тексті, то коментарі перекладача виносяться за рамки тексту, і вказуються, або внизу сторінки в

посиланнях, або в кінці тексту в примітках. Коментар, як перекладацький прийом, полягає в більш детальному поясненні, що означає слово в широкому контексті вихідної культури, ніж описовий переклад. Наприклад, *junk bond* – викидна облігація (облігація з низьким спекулятивним рівнем кредитоздатності, яка приносить більш високий прибуток). В даному випадку використана калька, яка характеризується лаконічністю, якої не має описовий переклад та коментар перекладача, який відрізняється точністю передачі смислової інформації слова [44, 163].

Прийом антонімічного перекладу полягає в заміні поняття, вираженого в оригіналі, протилежним поняттям в перекладі з відповідною перебудовою всього виразу для збереження змісту. Використання протилежного поняття в перекладі передбачає заміну стверджувального речення заперечувальним, а заперечувального – стверджувальним. Деякі словникові відповідники можуть бути антонімічними. Такі словосполучення, як *keep off*, *keep out* перекладаються на українську мову антонімічними: не наближатись, на допускати та ін [46, 217].

Антонімічний переклад може бути єдиним вірним варіантом перекладу, коли прямий переклад призводить до абсурду. Наприклад: *The government tried hard to keep down taxes.* – Уряд намагався не допустити підвищення податків [51, 84].

Смисловий розвиток передбачає перекладацьку трансформацію, за якої здійснюється заміна одного поняття іншим на основі їх суміжності або логічної близькості. Зміст виразу повинен залишатись незмінним. Зв'язок між поняттями може бути найрізноманітнішим: причино-наслідковий, метонімічний (на основі асоціативного взаємозв'язку), перифразовий (на основі прийому опису). Наприклад, при перекладі речення: *A new economic system has to be built, since the old one no longer works* можна використати вираз втратити життєздатність, оскільки це є причиною втрати життєздатності економічною системою:

Оскільки стара економічна система втратила життєздатність, є невідкладна потреба в створенні нової [46, 218].

Цілісне перетворення полягає в тому, що трансформація направлена не на окреме слово, а на словосполучення, або ціле речення. За такої трансформації окремі слова перетвореного відрізка тексту не пов'язані з новою формою вираження, наприклад, в реченні: *Performance of the new business being success the board agreed on new investments*. В цьому випадку стійке словосполучення *be a success* можливо перекласти тільки з використанням цілісного перетворення, яке схоже на смисловий розвиток: Нове підприємство процвітало, й рада директорів затвердила нові капіталовкладення [49, 72].

Компенсація – це трансформація, яка використовується для заміщення смислових та стилістичних втрат при перекладі. Вона полягає в реконструюванні смислових або стилістичних значущих елементів тексту, що перекладається, засобами, що відрізняються від використаних в оригіналі, засобами мови перекладу. Зазвичай такому реконструюванню підлягають діалектні або просторічні вирази, імітації специфічного акценту мовця, а також конотації використаних в тексті оригіналу слів. Компенсація може застосовуватись не на тому самому відрізку тексту, що і в оригіналі, а раніше або пізніше. Головне завдання компенсації – зберегти той самий об'єм значення, важливий для розуміння інформації [21, 123].

В тих випадках, коли вищезазначені способи не можуть передати значення неологізму використовується описовий переклад. Частіш за все, це відбувається у випадку, коли явищ, предмет або поняття, яке називає неологізм, відсутнє в культурі, яка його запозичує. Наприклад, *car sharing* – сумісне користування автомобілем (наприклад, сусідами, колегами, партнерами, подружжям) з метою зменшення кількості транспортних засобів на дорогах та зменшення, таким чином, негативного впливу на оточуюче середовище. Відмінною рисою описового перекладу є його незалежність від внутрішньої структури слова. Іншими словами, описовий переклад полягає в передачі

значення англійського слова з допомогою більш менш розповсюдженого та зрозумілого пояснення. Цей спосіб можна використовувати для пояснення значення в словнику, так і в певному контексті. Перекладознавці відокремлюють два види описового перекладу, а саме: пояснювальний та переклад способом підстановки. У випадку використання пояснювального перекладу в еквіваленті пояснюються суттєві елементи значення слова, яке перекладається. Пояснювальний переклад близький до тлумачення слова, але все ж залишається перекладом, і його можна використовувати в реальному контексті. Однак навіть при підборі оптимального пояснювального еквіваленту для нього характерні такі недоліки, як багатослівність та факультативність еквіваленту в мові перекладу. Приклади описового перекладу: *to lobby* – посилати делегатів для тиску на членів парламенту, *educrat* – офіційна особа, яка працює в системі освіти, *journalese* – мова ЗМІ, насичені популярними нині кліше [30, 210].

Переклад способом підстановки – спосіб перекладу, за якого, при перекладі неологізму в мові перекладу використовується слово, яке вже давно в ній існувало, яке не є неологізмом для мови перекладу, але має достатньо спільних рис значення з вихідним словом [34, 98]. В ідеальному випадку досягається семантична конгруентність, тобто співпадіння об’єму денотативних значень (хоча, розбіжність деяких конотативних елементів неминуча). Прикладами такого повного спів падіння об’ємів значень в парі лексикографічних відповідників можуть слугувати: *order interval* – цикл замовлення (інтервал між послідовними замовленнями), *managed floating rate* – корегуємий нестабільний курс. Збіг об’ємів значень – відносно рідкісний випадок. Набагато частіше у випадку підстановки здійснюється семантична трансформація, тобто слово англійської мови передається словом мови перекладу (української мови), значення якого відрізняється своїм об’ємом та змістом. Така трансформація може бути концентричною, або зміщеною. В першому випадку відбувається звуження або розширення значення в результаті

заміни слова англійської мови його еквівалентом з української мови. В другому випадку виявляється неповний збіг пари слів за змістом. Прикладом концентричної трансформації може слугувати: 1) *transition country* – країна з перехідною економікою (звуження значення, дослівно – перехідна країна); 2) *industrial country* – промислово розвинута країна (звуження значення, дослівно – промислова країна). Еквіваленти зі зміщеним значенням зустрічаються доволі часто при перекладі з підстановкою, що є абсолютно логічним, адже такий вид перекладу застосовують саме тоді, коли в мові перекладу відсутній абсолютний лексичний еквівалент. Наприклад, *exchange rate* – курс обміну (дослівно – обмінний рівень) [38, 157].

Опис та роз'яснювальний переклад – поширений спосіб перекладу новоутворень. Роз'яснювальний переклад використовують в тому випадку, якщо в окремих контекстах слово має значення, не зазначене, або відмінне від того, що вказано в словнику. Я.І. Рецкер зауважує, що цей засіб перекладу «полягає в заміні словникової відповідності при перекладі контекстуальною, логічно зв'язаною з нею відповідністю» [42, 187]. Під час передавання іншою мовою неологізмів – фонових лексем, значення яких відрізняється в мові оригіналу й мові перекладу, застосовують приблизний переклад. Це відбувається в тих випадках, коли слово може мати спільне основне значення в мові оригіналу та в мові перекладу, але відрізнитись у вживанні. Наприклад, *nerd* – неприємна, неприваблива людина, *buddy* – друг, товариш, *weeb* – нікчема, *scumbag* – покидьок, *shell* – безпритульний, *wimp* – слабка людина, невдаха [34, 112].

Останнім часом при перекладі неологізмів застосовується спосіб прямого включення, який полягає у використанні оригінального написання англійського слова в українському тексті. Такий спосіб є шляхом найменшого опору. Часто на сторінках преси можна зустріти слова, які складаються з двох частин: англійської, зі збереженням оригінального написання, та української: *web*-сторінка, *on-line*-доступ та ін [34, 154].

Використання способу прямого включення може бути виправдано тоді, коли неологізм неможливо перекласти жодним з вищезазначених способів перекладу в зв'язку з особливостями його звучання або написання. Наприклад: *Bluetooth is useful when transferring information between two or more devices that are near each other.* — Технологію *Bluetooth* зручно використовувати для здійснення для зв'язку між двома або більше пристроями, які знаходяться на невеликій відстані один від одного [33].

Як правило, один і той же неологізм можна перекладати різними способами, однак через деякий час один з варіантів набуває широкого розповсюдження, і витісняє інші. Основними критеріями пошуку еквіваленту при перекладі повинні бути його стислість та однозначність тлумачення. Запропонований варіант перекладу повинен бути зрозумілим реципієнту перекладу. Способи перекладу кожного нового слова залежать від того, до якого типу воно належить (терміни, назви, скорочення, синоніми, до слів, які вже мають відповідники в українській мові, тощо) [5].

Висновки до 1 розділу

Неологізм (або новоутворення) – це “нове слово (стійке словосполучення), що відповідає потребам спілкування, нове за значенням і за формою (або лише за значенням, або лише за формою), яке було створене за словотворчими законами даної мови або запозичене з іншої мови і що сприймається носіями даної мови в якості нового протягом певного часу” (О.С. Кубрякова). Основними характеристиками неологізмів є новизна їх форми або визначення для певного часового відрізка, відповідність потребам спілкування. До неологізмів часто відносять не тільки слова, що утворились в певний період часу у відповідь на потребу соціуму, але і мовні тенденції, які

з'являються в суспільстві, тобто фонетичні зміни, граматичні, синтаксичні та ін.

Суспільно-політична лексика – це частина лексичної системи мови, в якій особливо виразно відображені соціальна та політична структура суспільства, світоглядні погляди носіїв мови, способи організації суспільно-політичного життя країни, в якій функціонує мова, а також інших держав.

Для класифікації суспільно-політичних неологізмів використовують такі критерії, як походження, причина утворення, спосіб утворення, та власне класифікація видів суспільно-політичної лексики.

Неологізми утворюються шляхом семантичних змін, морфологічним способом та шляхом запозичення слів з інших мов.

Для перекладу неологізмів використовують такі перекладацькі трансформації, як транскрипція і транслітерація, калькування, лексико-семантичні заміни: генералізація, конкретизація, модуляція, експлікація, адаптація, компенсація, ампліфікація, антонімічний переклад.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ АНГЛОМОВНИХ ПОЛІТОЛОГІЧНИХ НОВОУТВОРЕНЬ

2.1 Нова суспільно-політична лексика англійської мови: загальна характеристика

В епоху Інтернету межі між лінгвістикою та іншими науками, а особливо суспільно-політичною сферою стають все більш тонкими. Питання суспільно-політичних явищ тепер цікавлять не тільки спеціалістів цієї галузі, та окремих напрямків, а й лінгвістів, та ширші верстви населення, не пов'язаних зі сферою соціальної політики чи мовознавства професійно. Інтернет робить вузькоспеціалізовані явища більш доступними для розуміння та вивчення широкому загалу, і в той же час, слугує для швидкого реагування на зміни та появу нового через висвітлення подій та думок в світовій павутині.

Спеціальні терміни та поняття, які раніше використовувались лише певним колом людей стають загальноповживаними, зрозумілими на побутовому рівні більшості населення, яке має доступ до Інтернету та засобів масової інформації.

Суспільно-політична галузь, як і всі інші галузі, прагне до єдності з соціальною свідомістю, адже вся суспільно-політична лексика, в певній мірі, спочатку існує в свідомості суспільства, лише потім закріплюючись в офіційних джерелах [53].

Ядро суспільно-політичної лексики англійської мови наразі становлять мовні одиниці на позначення світогляду населення, суспільних рухів, та суспільно-політичних процесів, які відбуваються в країні та на світовій арені. В той час як лексика, що відноситься до галузей міжнародного права, юриспруденції, політології, економіки, військової справи не така популярна, та поповнюється не так стрімко, як раніше.

Нова лексика утворюється у відповідь на потребу суспільства для найменування нових явищ, предметів, процесів. В сфері суспільно-політичного життя, в тисячоліття реформ, соціальних змін, рухів за незалежність, рівність, справедливість та діяльності багатьох міжнародних та світових організацій, головна місія яких – зробити життя краще, нові слова утворюються майже щодня. Не всі нові лексичні одиниці приживаються в мові і входять до постійного вживання мовцями. Англомовні країни з початку двадцять першого століття взяли курс на модернізацію, вирішення проблем, та виправлення недоліків минулого, тож активна діяльність в суспільно-політичній сфері, а також свобода Інформації, і доступність її для всіх верств населення через засоби масової інформації та Інтернет включила до процесу утворення та утвердження нової лексики всі верстви населення, значно збагативши способи та засоби, які використовуються для утворення неологізмів в наш час.

Початок двадцять першого століття багатий на події, які дали поштовх для утворення нової лексики, та появи явищ та процесів, які стали причиною для утворення неологізмів. До таких подій належать один з наймасштабніших терактів у світі 11 вересня 2001 року, який забрав життя понад 4 тисяч людей, війни в Афганістані, Іраці, розширення сфери діяльності Європейського Союзу, розвиток комп'ютерних технологій, створення соціальних мереж в Інтернеті, президентство Барка Обами в США, період, коли прем'єре міністром Великобританії був Джеймс Кемерон, обрання на пост прем'єр міністра Терези Мей, референдум за вихід Великобританії за вихід з Європейського союзу, президентство Дональда Трампа, питання ядерного озброєння країн, стрімкий розвиток країн другого світу, глобальне потепління, екологічні проблеми, гуманітарні проблеми країн Африки та в осередках воєнних конфліктів, рухи за національну свободу та гендерну рівність, новий етап фемінізм та багато іншого. В процесі існування та вирішення соціально-політичних проблем нових лексичних одиниць, певна частина яких закріплюється в мові і стає загальноживаною.

Згідно з дослідниками, нова суспільно – політична лексика в англійській мові за своїм походженням, майже повністю утворюється з ресурсів англійської мови (*Bremainian, Brexit, lawfare, Putinland, regressive left, Theocon*) в той час як запозичення (*Opinion corridor* від шведського *åsiktskorridor*) становлять лиш незначну частку новоутворень. На попередніх етапах розвитку мови, англійська мова активно поповнювалась за рахунок французької мови. Зараз обидві країни, Англія та Франція, ведуть політику очищення мови від можливих запозичень одна з одною. В умовах світової політики, та міжнародної співпраці, спілкування в сфері культури, запозичення, якщо і проникають в англійську мову, то в основному, з німецької та арабської мов (*Jihad* від арабського зусилля; *Opinion corridor* від шведського слова *åsiktskorridor*; *Putin Emphasizer* від німецького слова *Putinverstehher* (або *PutinVerstehher*); запозичення з німецької мови *EU-Inlander*; *narcotrafficante* – наркодилер з іспанської мови; *Ummah* – від арабського слова зусилля; *Fedayeen* від арабського слова ті, хто жертвують собою; *Mukhabarat* транслітеровано від слова освічений; *Mutawa* від арабського мутавва`ін). Запозичення з німецької мови: *Ossi* – мешканець східних земель, *Wessi* – мешканець західних земель, *Ostalgie* – мода на предмети, властиві колишній східній Німеччині, *Westalgie* – мода на предмети, властиві колишній західній Європі. Такий розподіл запозичень пояснюється тісними політичними зв'язками з Німеччиною, та існуванням конфліктних ситуацій в арабських країнах, що впливають на світову політичну арену [18, 37].

Якщо виділяти суспільно – політичні неологізми за причинами появи, то переважатимуть нові слова, утворені за словотворчими моделям англійської мови для позначення нових явищ, в той час як частка нових слів утворених для позначення понять, що давно існували в мові, дещо менша. Використання давно існуючих в мові слів для позначення нових понять не надто розповсюджене явище в суспільно-політичній лексиці.

Спираючись на класифікацію С. Лук'яненко, виділяють такі понятійні блоки сфери суспільно–політичного життя, які є головними постачальниками неологізмів:

- державна влада та місцеве самоврядування, форми правління, представники влади та їх діяльність: *Trumpnomic, PRINO (Prime Minister in Name Only), epistemocracy, Omnishambles, Putinland*;

- прибічники, супротивники тієї чи іншої форми державного правління: *epistemocrat, Deepeners, Wideners*;

- назви людей за їх належністю до партій, блоків, рухів, участю в партійно-політичному житті, за політичними переконаннями: *Notting Hill set, Regressive left, Theocon, Diversiphile, NASCAR democrats*;

- характер діяльності політичних організацій і партій, методи й форми партійної роботи та боротьби: *post-truth politics, Checkbook diplomacy, paper terrorism, Murder-suicide, gesture politics*;

- назви громадських організацій, об'єднань, рухів, осіб і процесів пов'язаних з ними: *Calexit, Zumxit, Pro-choice, Pro-life*;

- найменування політичних учень, систем, ідейних напрямків і доктрин: *Eurhope, alt-right, Euroscepticism, The Indian Century, Opinion corridor*;

- класи, прошарки, групи суспільства та їхні представники: *Bremainian, minority majority, security mom, waitress mom, WMWM (white married working mom), WM squared, WMx2*;

- явища, пов'язані з військовими, міжетнічними та міжконфесійними конфліктами: *Iraqi insurgency, Jihad, Jihadyist, Strategic reset, Post- conflict country, de-proliferate*;

- екологічні проблеми: *The Gore Effect or Al Gore Effect, Climate-friendly, Green- bill, Greenlash, Greenism, Greenster*;

- термінологія суспільно-політичних наук: *Lawfare, Wedge issue, Woke, Religion – neutral language, hyperpower* [36].

Меншу частку неологізмів утворюють мовні одиниці, які відносяться до понять міжнародних і регіональних конфліктів, тероризму (*Saffron terror, Economic terrorists*), назви, пов'язані з соціальним та національним гнітом, визвольним рухом, класовою та національною боротьбою (*Ummah, Fedayeen, Mukhabarat, Mutawa*), позначення прибічників/супротивників видатних суспільних діячів (*Healthier, Putin Emphasizer*).

Також можна виділити блок неологізмів, що утворилися в сфері економічної політики (*Brexit dividend, R-word, Reform dividend*), міжнародних відносин (*Eurabia, BRIC (Brazil, Russia, India and China)*), соціальних явищ (*permission culture, neo-creo, diversity fatigue, Diversity factors, Neo-slavery, retro-sexism*), лексики, пов'язаною з діяльністю політичних діячів (*Virtue signaling, Ethics deficit, Mittalgate, Pardongate*). Значна частка неологізмів в соціально – політичній сфері відноситься до питань, пов'язаних з існуванням та функціонуванням Європейського союзу (*euroarmy, euroclass, euro-land, euromembership, europoll, eurovote, Eurocreep, Eurosceptic, EU-Inlander, withdrawalist line, prosperity gap, asylum shoppers, Gray zone*).

2.2 Специфіка способів утворення суспільно-політичних неологізмів

Словниковий склад мови – найбільш рухома та схильна до змін сторона мови, який змінюється та поповнюється разом зі світом реалій. Зміни, поповнення словника мови, утворення неологізмів прямий доказ розвитку та сучасності, актуальності використання мови.

Неологізми в суспільно-політичній сфері найяскравіше відтворюють мовні тенденції, адже створюються безпосередньо носіями мови, чітко показуючи, яким словотворчим моделям вони надають перевагу.

Лексичні неологізми, утворені за словотворчими моделями, які існують в англійській мові, становлять більшу частку, ніж семантичні новоутворення. До

лексичних неологізмів в суспільно-політичній сфері можна віднести *Bregret*, *Eurohope*, *checkboxbook diplomacy*, *eco-terrorism*, *epistemocracy*, *Euroscepticism*, *pro-choice*, *pro-life*. Самантичні неологізми, утворюються або а) шляхом набуття словом, яке давно існувала в словниковому складі нового значення, наприклад, *cakeism*, *jihad*, *alt-right*, або б) шляхом повного витіснення попереднього значення. Так, слово 1) *Cakeism* (*cake+ -ism*) набуло нового значення: підхід Великобританії до обговорення умов виходу з Європейського союзу, зі збереженням всіх привілеїв; старе значення: очікувати досягнення мети, яка знаходиться поза реальними можливостями тільки тому, що особа думає, що має повне на це право; 2) *Woke* – нове значення: політичний термін з африканського варіанту англійської мови (внутрішнє запозичення), який звертається до усвідомленої обізнаності стосовно расової та соціальної справедливості; старе значення – друга форма неправильного дієслова *wake* – будити; 3) *diversity* – нове значення: расово–етнічна, культурна різноманітність; старі значення – багатосторонність, безліч, безладність, різнорідність, відмінність, відхилення; 4) *green* – зелений, слово набуло значення екологічний. Випадок, коли нове значення слова повністю витісняє старе значення спостерігається в політологічному неологізмі *monster country*. Слово існує з початку 90х років 20 століття, але тоді воно позначало велику за територією та населенням країну з такою економічною, політичною і соціально-етнічною різноманітністю, яка робила керування цією країною майже неможливим. Нині воно втратило свою негативну конотацію, і позначає величезну за територією та населенням країну, особливо таку, що має суттєвий економічний, політичний і культурний вплив на інші країни [19, 43].

Морфологічний спосіб утворення слів, до якого належать всі способи творення слів за допомогою афіксальних морфем, а також способи словоскладання є найрозповсюдженішим (68%) способом утворення суспільно-політичних неологізмів.

Суфіксація, спосіб утворення слів шляхом додавання суфікса до твірної основи, особливо популярний в суспільно-політичній лексиці.

Референдум 23 червня 2016 року постановив вихід Великобританії зі складу Європейського союзу. Цю подію назвали *Brexit* – слово, яке утворилось в результаті усічення частини слова *Britain* до двох перших літер та слова *exit*, що перекладається з англійської як вихід, і на даний момент перетворився на самостійний суфікс, шляхом додавання якого утворюються нові слова за аналогією до *Brexit*.

Неологізми з суфіксом *-exit*: *Grexit* – Грексім (*Greek* + *-exit*); *Brexit* – Брексіт (*Br(ain)* + *-exit*); *Spexit* – можливість виходу Іспанії з Європейського союзу (*Sp(ain)* + *-exit*); *Itexit* – можливість виходу Італії з Європейського союзу (*It(aly)* + *-exit*); *Scexit/Scexit* (*Sc(otland)* + *-exit*) – Намір Шотландії вийти зі складу Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії (в зв'язку з неприйняттям результатів референдуму щодо виходу Сполученого Королівства зі складу Євросоюзу); *Texit* (*Tex(as)* + *-(ex)it*) – рух за відокремлення Техасу в незалежний від США регіон; *Trexit* (*Tr(ump)* + *-exit*) – можливість імпічменту Дональда Трампа; *Calexit* (*Cal(ifornia)* + *-exit*) – рух за відокремлення штату Каліфорнія (надання штату незалежності) від США; *Catalexit* (*Catal(onia)* + *-exit*) – можливість здобуття Каталонією незалежності від Іспанії; *Zumxit* (*Zum(a)* + *(e)xit*) – можливість резигнації Президента Південно-Африканської Республіки Джейкоба Зума.

Вотергейтський політичний скандал в 1972 – 1974 році в США, що став причиною єдиної в історії США відставки президента, сам по собі увійшов у політичний словник багатьох мов світу в значенні скандалу, що призводить до краху кар'єри глави держави. Але також дав поштовх для створення нових слів з суфіксом *-gate*, який використовують для назви нових скандалів [19,77].

Неологізми з елементом *-gate*: *Mittalgate* – скандал навколо міжнародного магната металургійної промисловості Міттала, який виділяв Лейбористській партії чималі суми й одержував за це додаткові пільги; *Steelgate* – введення

США високого мита на імпортовану сталь і виробу з неї; *Pardongate* – помилування «найзліснішого неплатника податків» Марка Річа Біллом Клінтоном в його останній день перебування на посту президента; *Weaponsgate* – вторгнення в Ірак навесні 2003 року в зв'язку з виявленням зброї масового знищення; *Kazakhgate* – скандал навколо президента Казахстану Нурсултана Назарбаєва та бізнесмена Джеймса Гіффена, щодо мільйонних хабарів на нафторозробки в Казахстані, що спалахнув на початку 2000х років; *Intimidate* – урядовий скандал пов'язаний зі зловживанням громадською довірою та зловживанням владою шляхом використання залякування та притискання, з метою викликати страх у тих, хто не згоден з політикою окремих осіб або органів.

До інших суфіксів, які використовуються для утворення нових слів в суспільно-політичній сфері відносяться:

суфікс *-ism* (створює іменники, що позначають дискримінацію, спрямовану на певну категорію людей): *ableism* – аблеїзм, *geneism* – дискримінація на основі генетичних відхилень, *heterosexism* – гетеросексизм, *ageism* – дискримінація людей за віком, *classism* – класовість.

Суфікс *-ism* також може позначати систему, принцип, ідеологічний рух – *greenism* – екологічний рух, *Cakeism* (*cake* + *-ism*) – підхід Великобританії до обговорення умов виходу з Європейського союзу, зі збереженням всіх привілеїв.

Суфікс *-ist*: *heterosexist* – гетеросексист, *ageist* – люди, які дискримінують людей за віком, *classist* – людина, яка дискримінує інших за тим, до якого соціального класу вони належать, *ableist* – аблеїст, *weightiest* – людина, яка дискримінує інших в залежності від того, скільки вони важать.

Неологізм *Militainment* (*mili(tary)* + (*enter*)*tainment*) означає висвітлення військових дій на телебаченні. Семантикою частинки *-tainment* ця інновація підкреслює, що висвітлення подій із театру військових дій повинно перетворитися не просто в один із різновидів модного «телебачення реального

життя», а служити розвазі глядачів, стати адреналіновим телебаченням. Слово *Militainment* є прикладом перетворення на суфікс частинки телескопічного утворення.

Неологізми з суфіксом *-tainment*: *edutainment* – ігрове навчання, *ideotainment* – прихована пропаганда в джерелах інформації; *infotainment* – інфотейнмент; *merchantainment* – практика використання мерчу для розваг, косулею, дозвілля; *promotainment* – реклама як форма розваги.

Суфікс *-er* утворює іменники зі значенням виконавець дії або інструмент, з допомогою якого виконується дія: *Healthier* (*Health* + *-er*) – людина, яка вірить, що Хіларі Клінтон хворіє на невиліковну хворобу, яка не оголошується публіці, і яка впливає на її політичну діяльність, *Brexiter* (*Brexit* + *-er*) – людина, яка підтримує вихід Великобританії з Європейського союзу, *Deereper* – прихильник «поглиблення» СОТ, *Widener* – прихильник «розширення» СОТ, *Greenster* – прихильник охорони природи, член екологічної партії.

Суфікси, які використовуються в поодиноких випадках утворення суспільно-політичних неологізмів – це: *-phile* (суфікс іменників для позначення осіб, які захоплюються чимось, або відношення до певної активності): *Diversiphile* – поборник доктрини, що враховує расово-етнічну різноманітність; *-erati* (позначення людей, відомих у певній сфері): *Belligerati* – представники інтелігенції, що ведуть пропаганду війни або імперіалізму, виступають за використання військової сили проти країн, які, на їх думку, підтримують терористів; *-bill* (суфікс від слова *a bill* - законопроект, використовує мий для позначення різноманітних законопроектів): *Green-bill* – законопроект, що стосується проблем навколишнього середовища; *-lash* (суфікс від дієслова *to lash out* – розізлитись): *Greenlash* – негативна реакція на екологічно забруднені продукти.

Неологізми суспільно-політичної сфери, утворені за допомогою префіксації, способу творення похідних слів шляхом приєднання префікса до

твірної основи, становлять меншу частку (13%), ніж утворені способом суфіксації (18%).

Європейський союз, утворений в 1957 році, і до складу якого входять 28 незалежних держав-членів, має великий політичний і економічний глобальний вплив, є центром уваги багатьох людей, і його діяльність служить поштовх для утворення багатьох нових слів. Частинка *euro-* перетворилась на самостійний суфікс який означає «європейський», для позначення всіх явищ та предметів, які відносяться до функціонування Європейського союзу.

Неологізми з префіксом *euro-*: *euro army* – єдина армія країн – членів ЄС; *euro class* – заняття з проблеми інтеграції в Європейський союз, *euro-land* – євროзона, *euro membership* – приєднання певної країни до «єврозони», *euro poll* – референдум, проведений в країнах ЄС, *euro vote* – голосування з питання введення єдиної валюти «євро» у Великобританії, *Eurocreep* - побоювання Британських євро скептиків, що євро проникне в економіку Великобританії; *Eurosceptic* – євро скептик, *Euro-summit* – євросаміт.

Процес глобалізації – всесвітньої економічної, політичної та культурної інтеграції та уніфікації вже давно зайняв міцну позицію, і добре відомий навіть школярам. Частинка *global-* перетворилася на добре відомий і широко використовуємий префікс, за допомогою якого утворюються нові слова, і означає – глобальний, такий що стосується всього населення Землі.

Неологізми з префіксом *global-*: *globesity* – глобальне ожиріння, *globitarian* – уряд, політика якого і всі рішення приймаються спираючись на глобальну політику, *globoboss* – керівник, який управляє підприємствами по всьому світу або в декількох країнах, *globocrat* – людина, яка виступає за політику глобалізму, *globoprotester* – людина, яка виступає проти політики глобалізму.

До інших префіксів, за допомогою яких утворюються неологізми в суспільно-політичній сфері, належать: лат. префікс *omni-* «все»: *Omnishambles* – стан абсолютного розладу (в країні); *pro-* (префікс, який має значення «за, на

підтримку чого-небудь»): *pro-choice* – рух за репродуктивний вибір, або прочойс, *pro-life* – пролайф, або рух «на захист життя»; *neo-* (суфікс зі значенням «новий»): *neo-creo* – слово для позначення людини, що вірує в таку форму теорії творіння світу, яка стверджує, що різноманітність форм життя є результатом роботи інтелекту, а не природного відбору, *neo-slavery* – існування рабства в формі, коли вся влада належить білим; *hyper-* (префікс зі значенням «надмірно»): *hyperpower* – країна, що має значний вплив на світові процеси; *post-*(відбуватись після чого-небудь): *Post-conflict country* – постконфліктна країна, *post-racial society* – пост-расове суспільство; *de-* (зворотні процеси): *de-proliferate* – скорочувати ядерне озброєння, *de-conflict* – запобігати появі конфлікту, *multi-* (різноманіть, неоднорідність): *Multiculturalism* – співіснування різних культур; *retro-* (назад, погіршення, повернення до попереднього етапу): *retro-sexism*- чоловічий шовінізм; *cyber-* (префікс, який додається до похідних слів, щоб показати їх відношення до Інтернету): *cyberfeminist* – кіберфеміністка.

Суфіксально-префіксальним способом творення слів, який полягає в одночасному приєднанні до твірної основи і суфікса і префікса, були утворені такі суспільно – політичні неологізми, як: *Tripartisanship* (*Tri-+partisan+-ship*) – три партійна система, співпраця між трьома політичними партіями; *anglospherism* (*anglo-+sphere(e)+-ism*) – англосферизм.

Словоскладання, яке полягає в поєднанні двох або більше основ, і в результаті якого утворюється складне слово, один з найрозповсюдженіших способів (34%) утворення суспільно-політичних неологізмів. Є декілька способів утворення складних слів, це – морфологічний, синтаксичний та нейтральний.

Морфологічний спосіб утворення словоскладання здійснюється шляхом поєднання основ в єдине слово за допомогою сполучних частинок: *Trumpertantrum* (*Trump+er+tantrum*) – злісна ранкова активність в твіттері, наповнена інсинуацією та брехнею.

Синтаксичний спосіб утворення складних слів утворює слова сполучаючи частини складного слова як вільні словосполучення, зберігаючи синтаксичні зв'язки між ними, але утворюючи єдине ціле, слово, яке має значення, які його частинки по одинці не мають: *the Friedman Unit* – відрізок часу терміном в 6 місяців, *the Gore Effect or Al Gore Effect* – ефект Альберта Гора (раптове зниження температури, сильні дощі всюди, куди приїжджає Альберт Горе, щоб поговорити про глобальне потепління); *the Indian Century* – вірування, що 21 століття буде періодом розквіту та домінування Індії; *Notting Hill set* – угруповання молодих людей з Ноттінг Хіллу які займали керуючі посади, або були радниками керівників Консервативної партії за часів, коли британським прем'єр міністром був Джеймс Кемерон; *Opinioncorridor* – теми, про які загально прийнято дискутувати (запозичення зі шведської мови); *Paper terrorism* – паперовий тероризм; *Permission culture* – культура дозволу; *Putin Emphasize* – людина, яка розуміє та підтримує політику Путіна; *Saffron terror* – акт насилля вмотивований індійським націоналізмом; *Strategic reset* – стратегічне перезавантаження (політична стратегія, яка ставила на меті припинення контр продуктивних дій США в Іраку в 2007 році); *Virtue signaling* – показове демонстрування моральних принципів (політичними та громадськими діячами); *Wedge issue* – політична або соціальна проблема, зазвичай спірне питання, яке розділяє населення; *Murder-suicide* – «чорна» політична кампанія, що вражає не тільки політичного опонента, але й самого автора кампанії; *ethics deficit* – ступінь невідповідності дій або принципів політика морально-етичним нормам; *anti-corporate activism* – анти-корпоративний активізм; *withdrawalist line* – політика, спрямована на вихід із Європейського Союзу; *prosperity gap* – розрив в рівні життя країн-членів Європейського Союзу; *asylum shoppers* – люди, які мандрують теренами Європи в пошуках країни, яка надасть їм притулок; *gray zone* – країни, що розташовані між Росією та країнами-членами Європейського союзу; *government-intensive country* – урядовоємна країна (країна з дуже розгалуженим

бюрократичним державним апаратом); *majority minority* – меншина, що фактично становить більшість населення (на певній території); *transnational suburb* – приміський район, заселений майже повністю іммігрантами, що підтримують тісні зв'язки зі своїми рідними країнами; *gesture politics* – політична акція, яка зосереджена першочергово на народних цінностях та впливовій народній думці.

З використанням нейтрального способу словоскладання частини складного слова об'єднуються в одне без морфологічних елементів між ними, та залишаються незалежними один від одного в плані синтаксису: *Brexit dividend* – дивіденди від Брексіту (гроші, які збереже Великобританія не будучи в складі Європейського союзу), *post-truth politics* – політика пост правди, *checkbook diplomacy* – чекова дипломатія, *eco-terrorism* – еко-тероризм, *Iraqi insurgency* – громадянська війна в Іраку, *regressive left* – регресивний ліберал, *Salafi jihadism* – перехідна релігійно-політична ідеологія, яка базується на вірі в «фізичний» джихад та салафізмі, та поверненні до «істинного» сунізму, *religion-neutral language* – релігійно-нейтральна мова, *economic terrorists* – економічні терористи, *war-dividend* – дивіденд війни, *reform dividend* – дивіденд реформ.

Конверсія, як безафіксальний спосіб словотвору, утворює нову частину мови на основі одного кореня шляхом внутрішніх змін мовної одиниці. Таким чином утворюється нове слово, семантично пов'язане з похідним. Існує декілька видів конверсії. На матеріалі суспільно-політичної лексики було виявлено, що найрозповсюдженішим (82%) є спосіб вербалізації, тобто утворення дієслів від інших частин мови: *Bregret – to bregret*, *Brexit – to brexit*, *Eurospeak – to eurospeak*, *green- to green*.

Скорочення – це одночасно процес та результат усічення частини або всього слова, без зміни його значення. Аналіз виявив, що для утворення суспільно-політичних неологізмів вживають такі види скорочень, як аббревіація, акронімізація та злиття. Скорочення використовуються з метою оптимізації та

раціоналізації мови, особливо популярні скорочення в Інтернет просторі в процесі спілкування та викладення інформації.

Абревіація полягає в утворенні слова з перших літер чи складів компонентів фрази чи складного слова [31, 65]. До суспільно-політичних аббревіатур належать: *WMWM* (*white married working mom*), *WM squared*, *WMx2* – працевлаштовані заміжні жінки, що належать до «європейської раси».

Акронімізація – процес утворення слова від початкових букв складного слова, що вимовляється за алфавітом. Акроніми існують як самостійні слова, що не потребують розшифрування, так як поняття, закладені в основу акронімів, в більшості випадків відомі саме в своїй акронімічній формі. Акроніми не сприймаються як скорочення, мовці часто не знають їх точного розшифрування. Акроніми можуть містити не лише перші літери слів, але і їх частини або повні форми.

Суспільно-політичні акроніми: *Brexit* (*Britain Exiting the European Union* (*EU*)) – Брексіт (Вихід Великобританії з Європейського союзу), *PRINO* (*Prime Minister in Name Only*) – Прем'єр Міністр Тільки Номінально, *BRINO* (*Brexit in Name Only*) – Брексіт Тільки номінально, *EUroscepticism* (*European Union skepticism*) – Євроскептицизм, *BRIC* (*Brazil, Russia, India and China*) – зростання економічної і політичної ролі Бразилії, Росії, Індії і Китаю, *EU-Inlander* – громадяни ЄС, *R-word* – спад економічної діяльності, *R-word index* – рівень економічного спаду, *S-word* – соціалізм, *NASCAR* – зайнятий працею одружений чоловік європейської раси, *NASCAR democrats* – прихильники Демократичної партії США.

Телескопія – процес злиття двох скорочених основ, або однієї повної основи та другої скороченої в одне слово. Слова, утворені способом телескопії, називають телескопними словами або телескопізмами.

Способом телескопії в сфері суспільно-політичної сфери утворені такі слова, як: *Trumponomics* (*Trump+(eco)nomics*) – Трампономіка, *Bremainian* (*Bre(xit)+(re)main+-ian*) – людина, розчарована результатами референдуму

щодо виходу Великобританії з Євросоюзу, *Eurhope* (*Eur(ope)+hope*) – Євронадія, *Bregret* (*Bre(xit)+(re)gret*) – жаль щодо голосування за вихід Великобританії з Європейського союзу, *alt-right* (*alt(ernative) right*) – альтернативні праві, *epistemocracy* (*epistem(e)+(demo)cracy*) – епістемократія, *epistemocrat* (*epistem(e)+(demo)crat*) – епістемократ, *Eurabia* (*Eur(ope)+(A)rabia*) – Єврабія, *lawfare* (*law+(war)fare*) – правовійна, *Theocon* (*theo(logical)+con(servative)*) – консерватор, який проповідує ідеї важливості релігії в політиці країни, *Mexifornia* (*Mexi(co) + (Cali)ifornia*) – Мексифорнія.

Однією з головних ознак того, що неологізм закріпився в мові, це створення нових похідних слів від нього. Це означає, що слово повністю адаптувалось в граматичній системі мові та набуло широкого використання мовцями. Так, наприклад слово *Jihad* – інтернаціональне слово, яке зазвичай трактують як священну війну мусульман проти «невірних», боротьба на захист ісламу. Похідні від цього слова в англійській мові – *jihadi*, *jihadist* – учасник джихада, бійовик екстремістської мусульманської організації, або як прикметник в пов'язаний з джихадом, з екстремістськими мусульманськими рухами або організаціями. Інші похідні – *counter-jihad*, *cyber-jihad*, *jihad-minded*. Стійкі словосполучення: *jihad cell*, *jihad job* – евфемізм – терористичний акт, *jihad factory* – фабрика зброї, табір для практичної підготовки джихадистів, центри «ідеологічної обробки» мусульман, *field of jihad* – поля бою в ім'я джихада, *jihad politics* [19, 196].

2.3 Способи перекладу суспільно – політичних неологізмів

В умовах відкритого доступу до інформації, міжнаціональних відносин, існування Інтернету, та набуття політикою однієї країни масштабів глобального значення, переклад суспільно-політичної лексики стає нагальним питанням, яке вирішується значно швидше ніж у минулі часи, коли для проникнення поняття з однієї мови в іншу пішло б три – п'ять років. Зараз, коли більшість людей дізнаються новини з Інтернету, сайти новин мають багатомовні версії для багатонаціональної аудиторії, тож переклад суспільно-політичних неологізмів може здійснюватися в рамках декількох днів або тижнів, в залежності від актуальності теми, питання, явища для представників іншого мовного середовища.

Перекладом суспільно-політичних неологізмів нині займаються не тільки професійні перекладачі, співробітники агентств та підприємств, що займаються фіксування нових лексичних одиниць, але і журналісти, які займаються написання статей на суспільно-політичну тему. Немає чіткої формули, або правила, яке визначало б, який спосіб для яких слів треба використовувати, зазвичай, на початковому етапі може існувати декілька варіантів перекладу, поки один з них не набуде більшої популярності, витіснивши інші варіанти з ужитку.

Для перекладу суспільно-політичної лексики, використовують такі методи, як транскрипція та транслітерація, калькування, описовий переклад, конкретизація.

Методи транскрипції та транслітерації дуже схожі між собою. Обидва способи використовують в тому випадку, якщо англійському слову немає відповідника в українській мові. Транслітерація полягає у відтворенні букв, з яких складається англійське слово використовуючи українські літери. Правила транслітерації регулюються постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 2010 р. № 55 «Про транслітерацію українського алфавіту латиницею».

Способом транслітерації перекладено такі суспільно-політичні неологізми, як: *Grexit* – Грексім, *Brexit* – Брексіт, *Eurabia* – Єврабія, *Anglosphere*, *anglospherism* – англо-сфера, англосферизм, *Mexifornia* – Мексифорнія, *eco-terrorism* – еко-тероризм, *epistemocracy* – епістемократія, *epistemocrat* – епістемократ, *cyberfeminist* – кіберфеміністка, *economic terrorists* – економічні терористи, *reform dividend* – дивіденд реформ.

Транслітерація не завжди підходить, так як різниця в передачі написання і того, як звучить слово в англійській мові може привести до непорозумінь.

Транскрипція полягає в передачі українськими літерами звучання англійського слова, а не його орфографічної форми. Через існування різниці в фонетичних системах англійської та української мов, спосіб транскрипції є дещо умовним, і відтворює звучання англійських лише в певній мірі: *Jihad* – джихад, *Jihadyist* – джихадист, *Putinland* – Путінленд, *Trumponomics* – трампономіка, *Euroscepticism* – Євроскептицизм, *Eurosceptic* – євро скептик.

Переклад шляхом калькування представляє собою дослівний переклад слова по частинам, які потім об'єднуються в єдине ціле. Часто такий підхід призводить до непотрібного буквалізму. Використовуючи калькування для перекладу потрібно враховувати, чи не порушує перекладене слово норм вживання та сполучуваності слів в українській мові. До суспільно-політичних неологізмів, перекладених способом калькування, належать: *Eurhope* – Євронадія, *PRINO (Prime Minister in Name Only)* – Прем'єр Міністр Тільки Номінально, *BRINO (Brexit in Name Only)* – Брексім Тільки номінально, *post-truth politics* – політика постправди, *alt-right* – альтернативні праві, *checkbook diplomacy* – чекова дипломатія, *lawfare* – правовійна, *paper terrorism* – паперовий тероризм, *anti-corporate activism* – анти-корпоративний активізм, *post-conflict country* – постконфліктна країна, *post-racial society* – пост-расове суспільство, *retro-sexism* – чоловічий шовінізм, *war-dividend* – дивіденд війни.

Описовий переклад полягає в поясненні поняття, яке не має відповідника в українській мові, та передача якого способами транскрипції, транслітерації,

калькування, або одним з лексико-семантичних трансформацій була б недоречною. Визначними характеристиками описового перекладу є те, що пояснення, які подаються до англійського слова, передають саму суть поняття без деталізованого розкриття, і синтаксична структура такого пояснення має бути простою. Описовий переклад для суспільно-політичних неологізмів використовується не тільки тоді, коли інші способи недоречні, але і в тих випадках, якщо поняття або подія не мають актуальності в українському суспільно-політичному дискурсі, тож воно має епізодичну появу в українському перекладі.

Описовим способом перекладені такі суспільно – політичні неологізми, як: *NASCAR* – зайнятий працею одружений чоловік європейської раси, *NASCAR democrats* – прихильники Демократичної партії США, *just-in-time politics* – політична лінія, яка залежить від виникнення конкретних політичних проблем, *green-bill* – законопроект, що стосується проблем навколишнього середовища, *greenlash* – негативна реакція на екологічно забруднені продукти, *greenism* – екологічний рух, *greenster* – прихильник охорони природи, член екологічної партії, *office park dad* – одружений чоловік у віці 25 – 40 років, який займається інтелектуальною працею і мешкає в приміських районах, *transnational suburb* – приміський район, заселений майже повністю іммігрантами, що підтримують тісні зв'язки зі своїми рідними країнами.

Конкретизацію використовують в тих випадках, коли різниця між значеннями англійського слова та українського надто велика, і потребує уточнення у відповідності з контекстом: *Iraqi insurgency* – громадянська війна в Іраку (перші словникові значення слова *insurgency* – бунт, заколот, повстання, тут – громадянська війна); *omnishambles* – стан абсолютного розладу в країні (перші словникові значення *shambles* – бійня, спустошення, розлад, розруха, тут – розлад в країні); *regressive left* – регресивний ліберал (перші словникові значення слова *left* – лівий, зліва, тут – ліберал); *tripartisanship* – три партійна система, співпраця між трьома політичними партіями (перше словникове

значення *partisan* – прибічник, тут – учасник політичної партії); *EU-Inlander* – громадяни ЄС (перше словникове значення *Inlander* – житель внутрішніх районів країни, тут – громадянин); *drive-by shooting* – стрілянина з автомобіля (словникове значення *drive-by* – проїжджати повз, тут – з автомобіля).

Інші способи перекладу (адаптація, компенсація, генералізація) використовуються не так часто, і зазвичай, використовуються лише декілька разів, поки слово не набуде постійного еквіваленту, або варіанту перекладу, який буде більше сприйматись суспільством.

Висновки до 2 розділу

В сфері суспільно-політичного життя, в тисячоліття реформ, соціальних змін, рухів за незалежність, рівність, справедливість та діяльності багатьох міжнародних та світових організацій, головна місія яких – зробити життя краще, нові слова утворюються майже щодня.

Нова суспільно-політична лексика в англійській мові за своїм походженням, майже повністю утворюється з ресурсів англійської мови, в той час як запозичення становлять лиш незначну частку новоутворень. Запозичення, якщо і проникають в англійську мову, то в основному, з німецької та арабської мов.

Якщо виділяти суспільно-політичні неологізми за причинами появи, то переважатимуть нові слова, утворені за словотворчими моделям англійської мови для позначення нових явищ, в той час як частка нових слів утворених для позначення понять, що давно існували в мові (вторинна номінація) дещо менша. Використання давно існуючих в мові слів для позначення нових понять не надто розповсюджене явище в суспільно-політичній лексиці.

Згідно з результатами дослідження (190 одиниць), лексичні неологізми, утворені за словотворчими моделями, які існують в англійській мові,

становлять більшу частку (91%), ніж семантичні новоутворення (9%). Морфологічний спосіб утворення слів є найрозповсюдженішим способом утворення суспільно-політичних неологізмів (68%).

Для перекладу суспільно-політичної лексики, зазвичай використовують такі способи, як транскрипція (7%) та транслітерація (14%), калькування (17%), описовий переклад (52%), конкретизація (7%).

ВИСНОВКИ

Неологізм (або новоутворення) – це слово чи сполука, використані в мові в певний період для позначення нового або давно існуючого поняття в новому значенні, і розпізнається носіями мови. Основними характеристиками неологізмів є новизна їх форми або визначення для певного часового відрізка, відповідність потребам спілкування.

Суспільно-політична лексика – це частина лексичної системи мови, в якій особливо виразно відображені соціальна структура суспільства, світоглядні погляди носіїв мови, способи організації суспільного життя країни, в якій функціонує мова, а також інших держав.

Класифікація неологізмів здійснюється на основі різних критеріїв. Для класифікації суспільно-політичних неологізмів використовують такі критерії, як походження, причина утворення, спосіб утворення, та власне класифікація видів суспільно-політичної лексики.

Нова суспільно-політична лексика в англійській мові за своїм походженням, майже повністю утворюється з ресурсів англійської мови, в той час як запозичення, становлять лиш незначну частку новоутворень.

Якщо виділяти суспільно-політичні неологізми за причинами появи, то переважатимуть нові слова, утворені за словотворчими моделям англійської мови для позначення нових явищ. Використання давно існуючих в мові слів для позначення нових понять не надто розповсюджене явище в суспільно-політичній лексиці.

Згідно з результатами дослідження (190 одиниць), лексичні неологізми, утворені за словотворчими моделями, які існують в англійській мові, становлять більшу частку (91%), ніж семантичні новоутворення (9%). Морфологічний спосіб утворення слів є найрозповсюдженішим способом утворення суспільно-політичних неологізмів (68%).

Для перекладу суспільно-політичної лексики, зазвичай використовують такі способи, як транскрипція (7%) та транслітерація (14%), калькування (17%), описовий переклад (52%), конкретизація (7%).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексеева И.С. Введение в переводоведение: учеб. пособие / И.С. Алексеева. – М. : Академия, 2004. – 352 с.
2. Арнольд И.В. Лексикология современного английского языка / И.В. Арнольд. – М. : Высш. шк., 1986. – 296 с.
3. Баранцев К.Т. Курс лексикології сучасної англійської мови / К.Т. Баранцев. – К. : Радянська Школа, 1955. – 262 с.
4. Бархударов Л.С. Язык и перевод. Вопросы общей и частной теории перевода / Л.С. Бархударов. – 2-е изд. – М. : ЛКИ. – 240 с.
5. Бондаренко О. Неологізми: способи творення та перекладу / О. Бондаренко, О. Радзієвська // Мовознавчий вісник. Збірник наукових праць. – 2011. – (Випуск 12-13). – С. 194- 198.
6. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської і української мов / Л.Г. Верба. – Вінниця : Нова Книга, 2008. - 248 с.
7. Виноградов В.В. Об основном словарном фонде и его словообразующей роли в истории языка / В.В. Виноградов. – М. : АН СССР, 1951. – Т. 10. – 612 с.
8. Виноградов В.С. Введение в переводоведение (общие и лексические вопросы) / В.С. Виноградов. – М. : РАО, 2001. - 224 с.
9. Виноградов В.С. Перевод: Общие лексические вопросы / В.С. Виноградов. – М. : КДУ, 2004. – 240 с.
10. Вінічук В.В. Ефективна робота з газетною та політичною лексикою: навч. вид. / В.В. Вінічук. – К. : ДЕМІД, 2002. – 64 с.
11. Гладка В.А. Поняття неологізм в світлі сучасних лінгвістичних парадигм: [Електронний ресурс] / В.А. Гладка // Наукові записки. – Серія: Філологічна. – 2009. – Вип.11. – С.170 – 177. – Режим доступу до статті: file:///D:/Nznuoaf_2009_11_30.pdf

12. Голикова Ж.А. Перевод с английского на русский: учеб. пособие / Ж.А. Голикова. – 2-е изд., испр. – М. : Новое знание, 2004. – 287 с.
13. Грибіник Ю.І. Афіксація як один із найпродуктивніших морфологічних способів формування термінів геодезії та кадастру / Ю.І. Грибіник // Вісник КНУ. – 2014. – (Вип. 29). – С. 36 – 40.
14. Деменчук О.В. Порівняльна лексикологія української та англійської мов / О.В. Деменчук. – Рівне : Перспектива, 2005. – 165 с.
15. Жлуктенко Ю.А. Серийные аналогические неологизмы как проблема перевода / Ю.А. Жлуктенко, А.Б. Татуян // Теория и практика перевода: Республиканский межведомственный научный сборник. – К. : Вища школа, 1984. – (Вып. 11). – С. 101 – 107.
16. Заботкина В.И. Новая лексика современного английского языка / В.И. Заботкина. – М. : Высшая школа, 1989. – 112 с.
17. Зацний, Ю.А. Деякі тенденції в шляхах і способах словотвору / Ю.А. Зацний // Актуальні проблеми іноземної філології: лінгвістика та літературознавство: Міжвуз. зб. наукових статей / Відп. ред. В.А. Зарва. – К. : Освіта України, 2008. – (Вип. II). – С. 29–37.
18. Зацний Ю.А. Новая общественно-политическая лексика и фразеология английского языка / Ю.А. Зацний, В.Н. Бутов. – Запорожье : ЗГУ, 2000. – 200 с.
19. Зацний, Ю.А. Сучасний англомовний світ і збагачення словникового складу / Ю.А. Зацний. – Львів : ПАІС, 2007. – 228 с.
20. Казакова Т.А. Практические основы перевода / Т.А. Казакова. – СПб. : Союз, 2004. – 320 с.
21. Калинина В.Д. Теория и практика перевода. Курс лекцій: учеб. пособие / В.Д. Калинина. – М. : РУДН, 2008. – 179 с.
22. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури: граматичні труднощі, лекс., термінолог. та жанрово-стиліст. проблеми / В.І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2002. – 564 с.

- 23.Карабута О. Сучасна суспільно-політична лексика: семантико-структурний аспект [Електронний ресурс] / О. Карабута // Науковий вісник ХДУ. – Серія: Лінгвістика. – 2013. – (Випуск 19). – С. 54 – 57. – Режим доступу до статті: http://linguistics.kspu.edu/webfm_send/1818
- 24.Квеселевич Д.І. Практикум з лексикології сучасної англійської мови: навч. посібник / Д.І. Квеселевич, В. П. Сасіна. – Вінниця : Нова книга, 2001. – 126 с.
- 25.Кечеджі, О.В. Внутрішньомовні запозичення і збагачення словникового складу англійської мови / О.В. Кечеджі // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки; [редкол.: Г. Л. Аркушин та ін.]. – Луцьк. – 2011. – (Вип. 3). – С. 124-129.
- 26.Комиссаров В.Н. Пособие по переводу с английского языка на русский. Лексико-фразеологические основы перевода / В.Н. Комиссаров, Я.И. Рецкер, В. И. Тархов. – М. : Изд-во литературы на иностранных языках, 1960. – 176 с.
- 27.Комиссаров В.Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) / В.Н. Комиссаров. – М. : Высшая школа, 1990. – 253 с.
- 28.Комиссаров В.Н. Современное переводоведение / В.Н. Комиссаров. – М. : ЭСТ, 2005. – 424 с.
- 29.Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов / І. В. Корунець. – Вінниця : Нова книга, 2003. – 464 с.
- 30.Кравцова М.П. Особливості утворення і перекладу англійських морфологічних неологізмів / М.П. Кравцова // Вісник КНУ. – Серія: Філологія . – 2013. – (Вип.47). – С.556 – 569.
- 31.Крупнов В.Н. Курс перевода: английский язык. Общественно-политическая лексика / В.Н. Крупнов. – М. : Международные отношения, 1979. – 231с.

- 32.Кубрякова Е.С. Что такое словообразование / Е.С. Кубрякова. – М. : Наука, 1965. – 174 с.
- 33.Куньч З.Й. Універсальний словник української мови / З.Й. Куньч. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2005. – 848 с.
- 34.Латышев Л.К. Технология перевода: учеб. пособие / Л.К. Латышев. – 4-е изд., стер. – М. : Академия, 2008. – 230 с.
- 35.Лопатин, В.В. Рождение слова. Неологизмы и окказиональные образования / В. В. Лопатин. – М. : Наука, 1973. – 152 с.
- 36.Лук'яненко С.С. Тематичні групи соціально-політичних номенів української мови (історія та сучасний стан) / С.С. Лук'яненко // Вісник ХНУ. – Серія: Філологія. – 2007. – (Вип. 50). – С. 3 – 7.
- 37.Мостовий М.І. Лексикологія англійської мови / М.І. Мостовий. – Харків : Основа, 1993. – 255 с.
- 38.Нелюбин Л.Л. Введение к технику перевода (когнитивный теоретико – прагматический аспект): учеб. пособие / Л.Л. Нелюбин. – М. : Наука, 2009. – 216 с.
- 39.Овадюк О.В. Запозичення як засіб збагачення англійської мови: [Електронний ресурс] / О.В. Овадюк // Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО КНЛУ. – Серія: Філологія. Педагогіка. Психологія. – 2013. – (Вип. 27). – С. 207 - 212. – Режим доступу до статті: <file:///D:/80574-169526-1-SM.pdf>
- 40.Пікуш О. Фонологічні неологізми в англійській мові: специфіка їх утворення / О. Пікуш // Проблеми гуманітарних наук. – Серія: Філологія. – 2014. – (Випуск 34). – С.158 – 165.
- 41.Присяжнюк І.С. Описовий переклад неологізмів в межах концептуальних сфер (на матеріалі англійської мови) / І.С. Присяжнюк // Одеський лінгвістичний вісник. – (Вип. 9). 2017. – 104 –107.

42. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. Очерки лингвистической теории перевода / Я.И. Рецкер . – 3-е изд., стереотип. – М. : Валент, 2007. – 244 с.
43. Рубанець Т.В. Конверсія як засіб словотвору: її становлення та типізація: [Електронний ресурс] / Т.В. Рубанець // Наукові записки. – Серія: Філологічна. – 2018. – Вип. 26. – С. 287 – 289. – Режим доступу до статті: <file:///D:/1165-Article%20Text-2036-1-10-20180629.pdf>
44. Сапогова Л.И. Переводческое преобразование текста: учебное пособие / Л.И. Сапогова. – М. : Наука, 2009. – 320 с.
45. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / О.О. Селіванова. – Полтава : ДовкілляК, 2006. – 716 с.
46. Семенова М.Ю. Основы перевода текста: учебник / М.Ю. Семенова. – РнД : Феникс, 2009. – 344 с.
47. Смирницкий А.И. По поводу конверсии в английском языке / А.И. Смирницкий // Иностр. яз. в шк. – 1953. – (Вып. 3). – С. 12–24.
48. Снісаренко Я. Суспільно-політична лексика: проблема визначення та вивчення / Я. Снісаренко // Наукові записки. – Серія: Філологічні науки. – (Вип. 81). – С.31 – 35. – Режим доступу: [file:///D:/Nzs_2009_81\(4\)__10.pdf](file:///D:/Nzs_2009_81(4)__10.pdf)
49. Соловей Г. Політична лексика та фразеологія в перекладі: теоретичний аспект: [Електронний ресурс] / Г. Соловей // Наукові записки. – Серія: Філологічні науки. – 2010. – (Вип. 89). – С. 218 – 222. – Режим доступу до статті: [file:///D:/Nzs_2010_89\(1\)__50.pdf](file:///D:/Nzs_2010_89(1)__50.pdf)
50. Татуян А.Б. Английские политические неологизмы как проблема перевода / А.Б. Татуян // Теорія і практика перекладу: Республіканський міжвідомчий науковий збірник. – К. : Вища школа, 1981. – (Вип. 6). – С. 44 – 51.
51. Терехова С.І. Практика перекладу для початківців: навч. посібник / С.І. Терехова. – К. : КНТЕУ, 2044. – 160 с.

- 52.Фёдоров А.В. Основы общей теории перевода / А.В. Фёдоров. – М. : Прогресс, 2002. – 225 с.
- 53.Фенюк Л.Д. Принципи систематизації суспільно-політичних інтерлексем: [Електронний ресурс] / Л.Д. Фенюк // Науковий вісник ДДПУ імені І.Я. Франка. – Серія: Філологічні науки. Мовознавство. – 2017. – (Вип. 8). – С. 126-129. – Режим доступу до статті: file:///D:/31.pdf
- 54.Холявко І.В. Суспільно-політична лексика у пресі 90-их років ХХ ст. (семантико-функціональний аналіз): дис. к-та філол. наук. – Кіровоград : 2004. – 229 ст.
- 55.Чумак Л.М. Структурно-семантичні характеристики телескопних слів / Л.М. Чумак // Вісник Житомирського пед. Університету. – 2000. – (Вип.1) – С. 11 – 14.
- 56.Швейцер, А.Д. Контрастивная стилистика. Газетно-публицистический стиль в английском и русском языках/ А.Д. Швейцер. – 2-е изд. – М. : Либроком, 2009. – 256 с.
- 57.Шкурко Т.А. Неологізми суспільно-політичної лексики сучасних німецької та англійської мов / Т.А. Шкурко, В.Б. Гришкіна, І.О. Симонова // Нова філологія. 2010. – (Вип. 42). – С. 240 – 244.
- 58.Янко Н.А. Перевод английских сложных слов-неологизмов / Н.А. Янко // Теория и практика перевода: Республиканский межведомственный науч. сб. – К. : Вища школа, 1987. – (Вып. 14). – С. 120 – 125.
- 59.Crystal D. An Encyclopedic Dictionary of Languages / D. Crystal. – Oxford : Blackwell Publishing, 1994. – 342 p.

Джерела ілюстративного матеріалу

- 60.Новітня політична лексика (неологізми, okazіоналізми та інші новотвори) / І. Я. Вдовичин, Л. Я. Угрин, Г. В. Шипунов та ін. – Львів : Новий Світ,

2015. – 492 с. – Режим доступу: <file:///D:/Новітня-політична-лексика-неологізми-оказіоналізми-та-інші-новотвори.pdf>
61. A Blog from Cambridge Dictionary [Електронний ресурс] / Режим доступу: URL: <https://dictionaryblog.cambridge.org/category/new-words/>
62. The Global Language Monitor [Електронний ресурс] / Режим доступу: URL: <https://www.languagemonitor.com/>
63. Merriam Webster Dictionary [Електронний ресурс] / Режим доступу: URL: <https://www.merriam-webster.com/words-at-play>
64. Oxford English Dictionary [Електронний ресурс] / Режим доступу: URL: <https://public.oed.com/updates/>

ДОДАТОК

Англо-український словник суспільно-політичної лексики

alt-right – альтернативні праві

Anglosphere – англо-сфера

Anglospherism – англосферизм

Anti-corporate activism – анти-корпоративний активізм

Asylum shoppers – люди, які мандрують теренами Європи в пошуках країни, яка надасть їм притулок

Belligerati – представники інтелігенції, що ведуть пропаганду війни або імперіалізму, виступають за використання військової сили проти країн, які, на їх думку, підтримують терористів

Braccetance – прийняття Брексіту

Braccident – можливість незапланованого Брексіту

Branalysis – аналіз наслідків Брексіту

Branger – злість, спричинена Брексітом

Brant – пусті розмови про Брексіт

Bragaining – перемови стосовно умов Брексіту

Bredictable – передбачувані результати Брексіту

Bre-do – можливість проведення другого референдуму стосовно виходу Великобританії з Європейського Союзу

Breferendum – референдум стосовно виходу Великобританії з Європейського Союзу

Bregret – жаль щодо голосування за вихід Великобританії з Європейського союзу

Brelax – запевнення, що Брексіт пройде з позитивним результатом

Bremainian – людина, розчарована результатами референдуму щодо виходу Великобританії з Євросоюзу

- Bremorse – розкаяння, щодо підтримки Брексіту
- Brenial – неприйняття Брексіту, невизнання результаті референдуму дійсними
- Brepeat – здійснення Брексіту іншими країнами
- Brepression – депресія через Брексіт
- Bresixtensial (crisis) – криза в Великобританії, спричинена Брексітом
- Bresults – наслідки Брексіту
- Brethink – переосмислення Брексіту
- Brevastation – збитки від Брексіту
- Breverse – спроби виправити негативні наслідки Брексіту
- Brexecuted – нести відповідальність за наслідки Брексіту (політичними діячами)
- Brehaustion – виснаження, спричинене Брексітом
- Brexin – можливість повернення Великобританії до складу Європейського союзу
- Brexistence – стан Великобританії в період спроб мінімізувати негативні наслідки Брексіту
- Brexit – Брексіт
- Brexit dividend – гроші, які збереже Великобританія не будучи в складі Європейського союзу
- Brexiter – людина, яка підтримує вихід Великобританії з Європейського союзу*
- Breodus – виїзд громадян з Великобританії в зв'язку з Брексітом
- Brexpatriate – емігрант з Великобританії, який переїжджає у зв'язку з Брексітом
- Brexpert – експерт з Брексіту
- Brexplosion – негативна реакція на Брексіт
- Brextaneous – факти/події, які не стосуються Брексіту, але приводяться в якості аргументів, під час його обговорення
- BRIC (Brazil, Russia, India and China) – зростання економічної і політичної ролі Бразилії, Росії, Індії і Китаю
- BRINO (Brexit in Name Only) – Брексіт Тільки Номінально*
- Brugger off – небажання обговорювати Брексіт, висловлене в грубій формі

- Sakeism – підхід Великобританії до обговорення умов виходу з Європейського союзу, зі збереженням всіх привілеїв
 Calexit – рух за відокремлення штату Каліфорнія (надання штату незалежності) від США
 Call-out culture – привертання уваги до негативних вчинків/поведінки осіб (політичних/суспільних діячів), особливо в соціальних мережах
 Catalexit – можливість здобуття Каталонією незалежності від Іспанії
 Checkbook diplomacy – чекова дипломатія
 Climate-friendly – не завдає шкоди довкіллю (клімату)
 cyberfeminist – кіберфеміністка
 De-conflict – запобігати появі конфлікту
 Deepeners – прихильники «поглиблення» СОТ
 Deplorables – люди, які підтримують Дональда Трампа
 De-proliferate – скорочувати ядерне озброєння
 Diversiphile – поборник доктрини, що враховує расово-етнічну різноманітність
 Diversity – расово-етнічна, культурна різноманітність
 Diversity factors – чинники, пов'язані з расово-етнічною різноманітністю
 Diversity fatigue – стрес, що виникає в процесі роботи інтернаціональним колективом
 Drive-by shooting – стрілянина з автомобіля
 Economic terrorists – економічні терористи
 Eco-terrorism – еко-тероризм
 Epistemocracy – епістемократія
 Epistemocrat – епістемократ
 Ethics deficit – ступінь невідповідності дій або принципів політика морально – етичним нормам
 EU-Inlander – громадяни ЄС (з німецької мови)
 Eurabia – Євразія
 Eurhore – Євронадія

- Euro class – заняття з проблеми інтеграції в Європейський союз
- Euro membership – приєднання певної країни до «єврозони»
- Euro poll – референдум, проведений в країнах ЄС
- Euro vote – голосування з питання введення єдиної валюти «євро» у Великобританії
- Euro army – єдина армія країн-членів ЄС
- Eurocreep – побоювання Британських євро скептиків, що євро проникне в економіку Великобританії
- Euro-land – приєднання певної країни до «єврозони»
- Eurosceptic – євро скептик
- Euroscepticism – Євроскептицизм (European Union skepticism)
- Fedayeen – солдат національної гвардії Іраку
- Field of jihad – поля бою в ім'я джихада
- Flying while Muslim or Muslim while flying – проблеми, з якими стикаються мусульмани під час авіаперельотів, в зв'язку з негативним відношенням до мусульман після подій 11 вересня 2001 року
- Gender wars – війна поглядів між чоловіками та жінками на політичній арені
- Gestere politics – політична акція, яка зосереджена першочергово на народних цінностях та впливовій народній думці
- Global corporation – глобальна корпорація
- Global villag – глобальне селище
- Global villager – житель глобального селища
- Globality – глобальність
- Globalization – глобалізація
- Globalize – глобалізувати
- Globesity – глобальне ожиріння
- Globitarian – людина, яка підтримує глобалізацію
- Globocrat – людина, яка виступає за політику глобальної демократії
- Globoprotester – людина, яка виступає проти глобалізації

Government-intensive country – урядовоємна країна (країна з дуже розгалуженим бюрократичним державним апаратом)

Gray zone – країни, що розташовані між Росією та країнами-членами Європейського союзу

Green – слово набуло значення «екологічний»

Green-bill – законопроект, що стосується проблем навколишнього середовища

Greenism – екологічний рух

Greenlash – негативна реакція на екологічно забруднені продукти;

Greenster – прихильник охорони природи, член екологічної партії

Grexit – Грексім

Healthier – людина, яка вірить, що Хіларі Клінтон хворіє на невиліковну хворобу, яка не оголошується публіці, і яка впливає на її політичну діяльність

Hyperpower – країна, що має значний вплив на світові процеси

In-between – період між прийняттям рішення про Брксіт, та його здійсненням

Iraqi insurgency – громадянська війна в Іраку

Itexit – можливість виходу Італії з Європейського союзу

Jihad – джихад

Jihad – джихад

Jihad cell – терористичний акт

Jihad factory – фабрика зброї, табір для практичної підготовки джихадистів, центри «ідеологічної обробки» мусульман

Jihad job – терористичний акт

Jihad politics – політика джихаду

Jihadyist – джихадист

Just-in-time politics – політична лінія, яка залежить від виникнення конкретних політичних проблем

Lawfare – правовійна

Majority minority – меншина, що фактично становить більшість населення (на певній території)

Mexifornia – Мексифорнія

Militainment – висвітлення військових дій на телебаченні

Mittalgate – скандал навколо міжнародного магната металургійної промисловості Міттала, який виділяв Лейбористській партії чималі суми й одержував за це додаткові пільги

Monster country – країна з великим політичним і економічним впливом

Mukhabarat – служба безпеки Іраку

Multiculturalism – співіснування різних культур

Murder-suicide – «чорна» політична кампанія, що вражає не тільки політичного опонента, але й самого автора кампанії

Mutawa – релігійна поліція в мусульманських країнах

Name and shame – обнародувати «гріхи» певної особи або організації (американізм запозичений до британського варіанту)

Narcotrafficante – наркодилер (з ісп.)

NASCAR – зайнятий працею одружений чоловік європейської раси

NASCAR democrats – прихильники Демократичної партії США

Neo-creo – слово для позначення людини, що вірує в таку форму теорії творіння світу, яка стверджує, що різноманітність форм життя є результатом роботи інтелекту, а не природного відбору

Neo-slavery – існування рабства в формі, коли вся влада належить білим

Notting Hill set – угруповання молодих людей з Ноттінг Хілла які займали керуючі посади, або були радниками керівників Консервативної партії за часів, коли британським прем'єр міністром був Джеймс Кемерон

Office park dad – одружений чоловік у віці 25 – 40 років, який займається інтелектуальною працею і мешкає в приміських районах

Omnishambles – стан абсолютного розладу

Opinion corridor (Swedish: åsiktskorridor, Norwegian: meningskorridor) – теми, про які загально прийнято дискутувати

Ossi – мешканець східних земель

- Ostalgie – мода на предмети, властиві колишній східній Німеччині
- Paper terrorism – паперовий тероризм
- Pardongate – помилювання «найзліснішого неплатника податків» Марка Річа Біллом Клінтоном в його останній день перебування на посту президента
- Permission culture – культура дозволу
- Post-conflict country – пост-конфліктна країна
- Post-racial society – пост-расове суспільство
- Post-truth politics – політика постправди
- PRINO (*Prime Minister in Name Only*) – Прем'єр Міністр Тільки Номінально
- Pro-choice – рух за репродуктивний вибір, або прочойс
- Pro-life – пролайф, або рух «на захист життя»
- Prosperity gap – розрив в рівні життя країн-членів Європейського Союзу
- Putin Emphasizer (Putinverstehер або Putin Verstehер з нім.) - людина, яка розуміє та підтримує політику Путіна
- Putinland – Путінленд
- Reform dividend – дивіденд реформ
- Regressive left – регресивний ліберал
- Religion-neutral language – релігійно – нейтральна мова
- Retro-sexism – чоловічий шовінізм
- R-word – спад економічної діяльності
- R-word index – рівень економічного спаду
- Saffron terror – акт насилля вмотивований індуїстським націоналізмом
- Saffronisation or Saffronization – саффронизація
- Salafi jihadism – перехідна релігійно-політична ідеологія, яка базується на вірі в «фізичний» джихад та салафізмі, та поверненні до «істинного» сунізму
- Scexit/Scoxit – Намір Шотландії вийти зі складу Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії (в зв'язку з неприйняттям результатів референдуму щодо виходу Сполученого Королівства зі складу Євросоюзу)

Security mom – категорія соціально активних заміжніх жінок, які вважають, що безпека країни є найважливішою соціальною проблемою

Sprexit – можливість виходу Іспанії з Європейського союзу

Steelgate – введення США високого мита на імпортовану сталь і виробу з неї

Strategic reset – стратегічне перезавантаження (політична стратегія, яка ставила на меті припинення контр продуктивних дій США в Іраку в 2007 році)

S-word – соціалізм

Texit – рух за відокремлення Техасу

The Friedman Unit, Friedman – відрізок часу терміном в 6 місяців;

The Gore Effect or Al Gore Effect – Ефект Альберта Гора (раптове зниження температури, сильні дощі всюди, куди приїжджає Альберт Горе, щоб поговорити про глобальне потепління)

The Indian Century – вірування, що 21 століття буде періодом розквіту та домінування Індії

Theosop – консерватор, який проповідує ідеї важливості релігії в політиці країни

To green – приділяти увагу екологічним проблемам;

Transnational suburb – приміський район, заселений майже повністю іммігрантами, що підтримують тісні зв'язки зі своїми рідними країнами

Trexit – можливість імпічменту Дональда Трампа

Tripartisanship – три партійна система, співпраця між трьома політичними партіями

Trumpertantrum – злісна ранкова активність в твіттері, наповнена інсинуацією та брехнею

Trumpnomics – трампономіка

Ummah – міжнародна громада мусульман

Virtue signaling – показове демонстрування моральних принципів (політичними та громадськими діячами)

Waitress mom – представниця нижчого класу, яка виховує дітей (часто – без чоловіка) і працює на декількох роботах

War-dividend – дивіденд війни - прибутки від розвитку військово-промислового комплексу

Weaponsgate – вторгнення в Ірак навесні 2003 року в зв'язку з виявленням зброї масового знищення

Wedge issue – політична або соціальна проблема, зазвичай спірне питання, яке розділяє населення

Wessi – мешканець західних земель

Westalgie – мода на предмети, властиві колишній західній Європі

Westfailure – невдача введення єдиної системи взаємозв'язків для країн Європи

Wideners – прихильники «розширення» СОТ

Withdrawalist line – політика, спрямована на вихід із Європейського Союзу

WM squared – працевлаштовані заміжні жінки, що належать до «європейської раси»

WM x2 – працевлаштовані заміжні жінки, що належать до «європейської раси»

WMWM (white married working mom) - працевлаштовані заміжні жінки, що належать до «європейської раси»

Woke – політичний термін з африканського варіанту англійської мови, який звертається до усвідомленої обізнаності стосовно расової та соціальної справедливості

Zero hunger (plan, program) – програма боротьби з голодом

Zero tolerance – нульове терпіння

Zumxit – можливість резигнації Президента Південно-Африканської Республіки Джейкоба Зума

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота: 74 с., 64 джерел.

Об'єкт дослідження: англійські політологічні новоутворення.

Мета кваліфікаційної роботи: дослідити способи утворення політологічних новоутворень та способи їх перекладу на українську мову.

Реалізація цієї мети потребує вирішення наступних задач:

розглянути новоутворення (неологізми) як мовне явище, та дослідити їх основні характерні риси; дослідити класифікації англійських політологічних неологізмів з точки зору походження та способу утворення; з'ясувати способи перекладу англійських політологічних неологізмів на українську мову.

Методи дослідження: порівняльний аналіз.

У теоретичній частині розглядаються різні підходи до визначення поняття «неологізм», наводяться його характерні риси, а також, класифікації неологізмів, та лексичні трансформації, які використовують при перекладі.

У практичній частині аналізуються основні способи утворення та перекладу англійських політологічних неологізмів на українську мову.

Теоретична новизна роботи полягає в направленому дослідженні способів класифікації англійських політологічних неологізмів; встановленні чинників, які впливають на утворення англійських політологічних неологізмів; аналіз способів та засобів перекладу англійських політологічних неологізмів на українську мову.

Практичне значення дослідження полягає у використанні результатів для покращення навичок аналізу адекватного перекладу, що розвиває вміння передбачати та отримувати еквівалентний результат перекладу; результати дослідження можуть бути використані в практиці викладання дисциплін, пов'язаних з теорією перекладу.

Ключові слова: НЕОЛОГІЗМ, БЕЗЕКВІВАЛЕНТНА ЛЕКСИКА, СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ЛЕКСИКА, ТРАНСКРИПЦІЯ, ТРАНСЛІТЕРАЦІЯ, КАЛЬКУВАННЯ, КОНКРЕТИЗАЦІЯ, ОПИСОВИЙ ПЕРЕКЛАД.

SUMMARY

Diploma paper: 74 p., 64 sources.

The object of the research is coinages in the English language.

The subject of the research is the ways of translating English political coinages into the Ukrainian language.

The purpose of the research is to study the ways of formation of coinages and to analyze the ways of translating them into the Ukrainian language.

Methods of the research: comparative analysis.

The foreword describes the state of the problem, the tasks which are to be solved to achieve the purpose of the research.

The theoretical section deals with the essence of the notion *coinage*, ways of word-formation, and ways of translation from the perspective of national and foreign linguistics.

The practical section contains the analysis of politology coinages as for the ways of their formation and rendering into Ukrainian.

The novelty of the diploma research is explained by the insufficient number of scientific studies on specifics of politology coinages formation and ways of their translation from English into Ukrainian. This contributes to a better understanding of the language potential and provides a more complete picture of the language development.

The practical value of work is determined by the fact that the research results can be used in educational process and in further research on the problem.

Key words: NEOLOGISM, NON – EQUIVALENT LEXIS, SOCIAL AND POLITICAL LEXIS, TRANSCRIPTION, TRANSLITERATION, LOAN TRANSLATION, SPECIFICATION, DESCRIPTIVE TRANSLATION.